

GRUPA 4

Dostępność i bezpieczeństwo

A. OGÓLNE ZAŁOŻENIA

1. Zakres stosowania przepisów

Proponowany jest następujący zakres stosowania przepisów w zakresie opracowywanym przez grupę 4:

- budynki nowo projektowane;
- budynki istniejące podlegające przebudowie, rozbudowie, nadbudowie lub zmianie sposobu użytkowania – w zakresie wprowadzanej zmiany;
- w zakresie opracowanym przez grupę 4 nie stosujemy przepisów do obiektów o funkcjach technicznych, np. transformatorowni itp., oprócz części zewnętrznych takich obiektów mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo użytkowników, np. wysokość elementów architektonicznych nad chodnikiem, niestosowanie ostrych elementów itp.;
- w przypadku domów jednorodzinnych przepisy stosowane są wyłącznie w podstawowym zakresie – w trakcie prac nad szczegółowymi zapisami konieczne będzie wskazanie bardziej liberalnych zapisów obowiązujących w takich budynkach;
- dodatkowo uzgodnienia wymaga, czy pewnym typom obiektów istniejących, nie należy postawić wymagań dostosowania do potrzeb osób o ograniczonej możliwości poruszania się (np. szkół, dworców kolejowych) w określonym czasie. Decyzje w tym zakresie wymagają przeprowadzenia analizy skutków ekonomicznych i społecznych.

2. Rodzaje budynków

Proponowane jest wprowadzenie podziału na różne rodzaje budynków oraz w trakcie tworzenia szczegółowych zapisów wskazania rodzajów budynków, w których dany przepis musi być stosowany. Celem wprowadzenia podziału jest m.in. określenie, które budynki powinny spełniać najbardziej rygorystyczne wymagania w zakresie dostępności i bezpieczeństwa, a w których wymagania te mogą być mniejsze lub w niektórych przypadkach w ogóle nie stosowane.

A) Nowe i istniejące

- Budynki nowe – powinny obowiązywać dla nich wszystkie zapisy rozporządzenia, zgodne z daną funkcją budynku;
- Budynki istniejące – przepisy stosowane są w zakresie, w którym budynek podlega przebudowie, nadbudowie, rozbudowie lub zmianie sposobu użytkowania.

B) Funkcja budynku

- Transport (dworce, lotniska, metro);
- Kultura i edukacja;
- Urzędy i sądy;
- Służba zdrowia;
- Banki i usługi telekomunikacyjne;
- Budynki biurowe;
- Obiekty usługowo-handlowe;
- Budynki wielorodzinne mieszkalne;
- Obiekty sportowe;

- Budynki jednorodzinne – umożliwienie inwestorowi podejmowania indywidualnych decyzji w zakresie stosowanych rozwiązań;
- Budynki zamieszkania zbiorowego;
- Więziennictwo i obiekty koszarowe;
- Inne budynki lub ich części, których przeznaczone są na pobyt ludzi (ze względu na charakter wykonywanej pracy lub przeznaczenie budynku)

C) Obiekty zabytkowe

W obiektach zabytkowych konieczność stosowania odstępstw może wynikać, jak w przypadku innych budynków istniejących ze względów technicznych czy ekonomicznych, ale ponadto również z konieczności zachowania historycznej architektury.

Przepisy powinny zdefiniować, jakie odstępstwa mogą być stosowane w obiektach zabytkowych, ale jednocześnie ustalić priorytety dla osób podejmujących w tym zakresie decyzje. Nie powinna być dopuszczalna sytuacja, w której osoba o ograniczonej możliwości poruszania się nie może skorzystać z usług oferowanych w tego typu obiekcie, tak samo jak niedopuszczalne jest, żeby pewne elementy takiego obiektu mogły stanowić niebezpieczeństwo dla jego użytkowników.

Należy wyznaczyć termin w jakim obiekty takie świadczące usługi dostępne publicznie będą dostosowane od potrzeb osób o ograniczonej możliwości poruszania się.

Obecnie brak tego typu priorytetów prowadzi często do dyskryminacji osób z niepełnosprawnością, co w świetle ratyfikowanej przez Polskę Konwencji Praw Osób Niepełnosprawnych nie może mieć miejsca. W związku z tym konieczne jest przyjęcie zapisów prawnych gwarantujących dostęp do usług oferowanych w tego typu obiektach, z uwzględnieniem zasady racjonalnego dostosowania, o której mowa w Konwencji Praw Osób Niepełnosprawnych.

Jednym z możliwych rozwiązań może być przyjęcie zasady proponowanej przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, zgodnie z którą wymagane było, żeby na stanowisku decyzyjnym w urzędzie konserwatora zabytków zasiadała przynajmniej jedna osoba posiadająca wykształcenie techniczne, np. architektoniczne.

3. Sposób konstruowania przepisów

Proponowane jest tworzenie szczegółowych zapisów w rozporządzeniu w oparciu o następujące zasady:

- **Przepis celowy** - wskazanie nadrzędnego przepisu wskazującego cel, np. zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom;
- **Przepis parametryczny** - wskazanie sposobów osiągnięcia tego celu poprzez wskazanie niezbędnych do osiągnięcia celu parametrów, np. zakaz stosowania ostrych elementów do wysokości 220 cm, np. w załączniku do rozporządzenia.
- **Projektowanie indywidualne** - dopuszczenie projektowania indywidualnego pod warunkiem respektowania zasad podstawowych sformułowanych w rozporządzeniu w części – cele regulacji. Projektowanie rozwiązań indywidualnych, tam gdzie będzie dopuszczalne, powinno być traktowane równoprawnie do parametrycznego.

W sytuacjach, w których trudno podać skończoną liczbę możliwości realizacji celu możliwe byłoby dopuszczanie innych, zaproponowanych przez projektanta rozwiązań, popartych np. dokumentami normatywnymi. Projektant miałby w takiej sytuacji możliwość przyjęcia bezpiecznej drogi i projektowaniu w oparciu o parametry określone w przepisach lub zaproponowania nowatorskich rozwiązań, przyjmując odpowiedzialność za ich wprowadzenie.

Zapisy prawne w tym zakresie powinny być skonstruowane w taki sposób, żeby projektant nie mógł ograniczać dostępności obiektu oraz tworzyć rozwiązań zagrażających bezpieczeństwu użytkowników.

Na etapie szczegółowych prac nad rozporządzeniem należy określić, które przepisy należy traktować jako CELOWE, a które jako PARAMETRZYCZNE przedstawione np. w formie załącznika/przepisów fakultatywnych i równoprawne z rozwiązaniami indywidualnymi.

4. Porządkowanie przepisów

Zmiany wprowadzone w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie powinny pociągnąć za sobą uporządkowanie przepisów w innych rozporządzeniach, w sposób zapewniający jednolite podejście do tych samych kwestii.

Istotne jest to między innymi dla:

- Liczby i parametrów miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością;
- Projektowania pochylni i schodów;
- Projektowanie oznaczeń dotykowych dla osób niewidomych.

5. Zachowanie obecnych zapisów

W tabeli poniżej zaproponowano zachowanie niektórych z obowiązujących parametrów. Nie oznacza to, że należy zachować zapisy w obecnie obowiązującym kształcie, ale wyłącznie określone w nich parametry. Nowe rozporządzenie wymaga zastosowania jednoznacznych i pisanych prostym językiem zapisów oraz w niektórych sytuacjach wyjaśnienia zasad w formie rysunków.

Przykładem paragrafu, który wymaga podjęcia tego typu działań jest paragraf 193 ust.2a dotyczący wind, w którym w jednym zapisie umieszczono wiele wymagań. Złożone konstrukcje zdań powodują, że trudne do określenia są intencje przyświecające autorom zapisów i mogą prowadzić do błędnych i niejednoznacznych interpretacji przepisów.

6. Odniesienia do innych aktów

Rekomendowane jest stosowanie odsyłaczy do innych rozporządzeń, jeżeli zostały już w nich ujęte kwestie, które powinny znajdować się również w rozporządzeniu o warunkach technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Przykład mogą stanowić miejsca parkingowe, których parametry ujęte są w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych i warunków ich umieszczenia na drogach.

Wprowadzenie tego typu zmian ułatwiłoby aktualizację przepisów – zmiana w jednym rozporządzeniu automatycznie obowiązywałaby dla innych przepisów.

Zmiany tego typu każdorazowo wymagają analizy dotyczącej ich konsekwencji, np. czy zastosowanie odniesienia do przepisów dotyczących dróg publicznych nie będzie pociągało za sobą konieczności posiadania np. przez osobę projektującą miejsca parkingowe uprawnień do projektowania dróg.

7. Wdrażanie zasad projektowania uniwersalnego

Rozporządzenie powinno dążyć do wdrażania i promowania rozwiązań zgodnych z zasadami projektowania uniwersalnego, zgodnie ze zobowiązaniami, które przyjęła Polska ratyfikując Konwencję Praw Osób Niepełnosprawnych.

8. Normy

Odwolania do norm powinny mieć miejsce wyłącznie w szczegółowych i skomplikowanych kwestiach technicznych.

Oprócz prac nad rozporządzeniem, grupa 4 rekomenduje przetłumaczenie na język polski normy ISO 21542:2011.

9. Rysunki

Parametry, których sformułowanie w formie tekstowej może budzić wątpliwości powinny być wyjaśnione w formie rysunkowej.

W przypadku przetłumaczenia na język polski normy ISO 21542:2011 możliwe byłoby odwołanie do opracowań rysunkowych z tej normy.

B. PROPONOWANA STRUKTURA PRZEPISÓW I ISTOTNE INFORMACJE

W tabeli określono ogólne założenia dla przepisów. Konieczne jest opracowanie szczegółowych parametrów technicznych, podjęcie decyzji na temat przydzielenia zapisów różnym typom budynków (zgodnie z punktem A.2) oraz podziału na zapisy celowe oraz parametryczne (zgodnie z punktem A.3).

Dział	Zakres szczegółowy	Założenia dla przepisów
Parametry ogólne	Parametry użytkowników	<p>W rozporządzeniu lub innym dokumentem umocowanym prawnie (załącznik) należy określić wzorcowe parametry użytkowników, w tym osób o ograniczonej możliwości poruszania się, m.in. wielkości wózka inwalidzkiego, jego wagę, niezbędną przestrzeń manewrową, zasięgi ramion użytkowników, poziom linii wzroku.</p> <p>Parametry te należałoby uwzględniać w sytuacjach, w których przepisy nie wskazują szczegółowych wymagań, a także w przypadku stosowania ewentualnych odstępstw oraz zasady projektowania indywidualnego</p>
	Trasa wolna od przeszkód i trasa wolna od schodów	Wzorem m.in. przepisów TSI/PRM należy wprowadzić pojęcie trasy wolnej od przeszkód oraz trasy wolnej od schodów.
Parametry przestrzeni komunikacyjnej zewnętrznej	Szerokość	<p>Punktem wyjścia powinny być parametry określone na potrzeby ewakuacji. Finalne wartości parametrów należy poddać weryfikacji pod kątem dostępności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się.</p> <p>Dla przestrzeni zewnętrznej możliwe jest określenie szerokości w oparciu o przepisy dotyczące dróg publicznych.</p> <p>Dla ciągów komunikacyjnych o szerokości poniżej 180 cm, konieczne jest wskazanie konieczności stosowania miejsc mijania dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się.</p>
	Wysokość skrajni	<p>Zgodnie z przepisami dla dróg publicznych.</p> <p>Konieczne jest uzupełnienie o zasady projektowania elementów architektonicznych, informacyjnych, reklamowych itp. w sposób bezpieczny dla osób niewidomych (określenie konkretnych parametrów pozwalających wykryć przeszkodę przy pomocy laski).</p>
	Projektowanie zmian poziomów	<p>Nachylenia do 5% nie wymagają stosowania schodów, pochylni i innych rozwiązań.</p> <p>Przy niewielkich różnicach poziomów do X cm należy projektować rozwiązania stałe – równoległe schody i pochylnie.</p> <p>Przy dużych różnicach wysokości powyżej X cm należy projektować równoległe schody i dźwigi osobowe.</p> <p>Dopuszcza się w tym zakresie inne rozwiązania pod warunkiem respektowania przepisu kierunkowego.</p> <p>W nowych budynkach możliwość stosowania podnośników zamiast dźwigów osobowych musi być ograniczona (awaryjność, trudności z obsługą przez osoby z niepełnosprawnością). Rozwiązania tego typu nie powinny być stosowane na pewno w budynkach</p>

		<p>związanych z transportem publicznym. Dla innych rodzajów budynków należy przeprowadzić dodatkowe analizy skutków ekonomicznych.</p> <p>Schodolazy nie mogą być traktowane jako urządzenia zapewniające dostępność budynku.</p> <p>Ograniczenie stosowania podnośników i schodolazów nie powinny dotyczyć budynków jednorodzinnych.</p>
	Zabezpieczenie miejsc, w których istnieje możliwość upadku	<p>Konieczne jest odpowiednie zabezpieczenie miejsc, w których istnieje ryzyko upadku, np. poprzez wprowadzenie balustrad.</p> <p>Konieczne jest zdefiniowanie tego typu miejsc oraz określenie min. parametrów dla zabezpieczeń.</p>
	Nachylenie poprzeczne	Do 2%.
	Nawierzchnia	<p>Potrzebne jest wprowadzenie wymagań dotyczących zapewnienia przynajmniej jednego dojścia (o określonej szerokości) do budynku lub każdej wydzielonej części budynku (np. oddzielonych od siebie klatek schodowych, wydzielonego punktu handlowo-usługowego z osobnym wejściem) wykonanego z równej (np. płyty kamienne, płyty betonowe, ale nie kocie łby, czy granitowa kostka łupana) i antypoślizgowej nawierzchni.</p> <p>Należy wskazać parametry pozwalające na ustalenie czy nawierzchnia jest równa i antypoślizgowa.</p> <p>Parametry pokryw odwodnienia, studzienek itp. zgodnie z obowiązującymi przepisami.</p>
	Bezpieczeństwo i przeszkody	<p>Określenie podstawowych zasad dotyczących rozmieszczenia małej architektury, wyposażenia itp.</p> <p>Najprawdopodobniej do umieszczenia w standardzie uzupełniającym rozporządzenie.</p>
	Ścieżki rowerowe	<p>W formie odwołania do przepisów o drogach publicznych.</p> <p>W przepisach o drogach publicznych konieczne jest wprowadzenie wymagań dotyczących rozdzielania ścieżek rowerowych od chodników, np. oddzielenie pasem zieleni, wprowadzenie na granicy zmiany faktury nawierzchni, zastosowanie specjalnych krawężników.</p>
Miejsca krzyżowania się jezdni i ciągów pieszych	Rampy krawężnikowe	<p>Konieczne uzupełnienie wymagań w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosowania ramp krawężnikowych w miejscach, gdzie z układu komunikacyjnego wynika, że ciągi piesze będą krzyżowały się z jezdniami, w szczególności na drogach wewnętrznych, w miejscach gdzie nie wyznacza się przejścia pasami dla pieszych, np. drogi osiedlowe, przejścia przez bramy wjazdowe; • dotyczącym parametrów ramp krawężnikowych (szerokość, nachylenie, różnica wysokości pomiędzy krawężnią rampy a jezdnią, sposób profilowania krawężnika); • dotyczących stosowania oznaczeń dotykowych dla osób niewidomych oraz parametrów takich oznaczeń. Oznaczenia takie powinny być stosowane również na drogach wewnętrznych, jeżeli występuje duże natężenie ruchu pojazdów.
	Przejścia na progach zwalniających	
	Oznaczenia dotykowe dla osób niewidomych	
	Sygnalizacja, w tym wizualna, dźwiękowa, dotykowa	
	Dostępność przejść podziemnych i nadziemnych	

		Zapewne część z zapisów powinna znaleźć się w przepisach dotyczących dróg publicznych, a w rozporządzeniu o budynkach powinny znajdować się ewentualnie odsyłacze do tych przepisów.
Mała architektura	Rozmieszczenie	Określenie podstawowych zasad dotyczących rozmieszczenia małej architektury, wyposażenia itp. Najprawdopodobniej w standardzie uzupełniającym rozporządzenie.
	Ławki	Wprowadzenie wymagań dotyczących min. liczby ławek wyposażonych w oparcia i podłokietniki, jeżeli ławki są zapewniane.
	Ogrodzenia, bramy, furtki	Zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ogrodzenia nie mogą stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa Potrzebne o uzupełnienie o przejścia przez bramy wjazdowe, np. na podwórza kamienic, gdzie często furtka jest elementem bramy, a po jej otwarciu pozostaje wysoki próg (wynikający z konstrukcji bramy).
	Inne elementy	
Miejsca parkingowe	Liczba miejsc, w tym przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością	Proponowane jest przyjęcie dla budynków zasad określonych w przepisach dla dróg publicznych, nawet jeżeli nie mamy do czynienia z drogą wewnętrzną lub strefą ruchu W budynkach biurowych oraz budynkach mieszkalnych wielorodzinnych powinien znaleźć się wymóg pozostawienia określonej liczby miejsc dla osób z niepełnosprawnością, jako miejsc ogólnodostępnych (niewynajmowanych lub niesprzedawanych).
	Położenie	Wprowadzenie do rozporządzenia definicji
	Parametry wielkościowe	miejsce postojowe – należy przez to rozumieć wydzielone miejsce przeznaczone do postoju samochodu. Do miejsc postojowych zalicza się miejsca w garażach lub na zewnątrz budynków, a także miejsca na urządzeniach przewidzianych do parkowania samochodów a także na podjazdach do innych miejsc postojowych. Przyjęcie parametrów określonych w przepisach dla dróg publicznych, z uzupełnieniem wymagań dotyczących:
	Nawierzchnia i dostęp do chodnika lub ciągu pieszo-jezdnego	
Oznakowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenia ograniczenia możliwości stosowania węższych (230 cm) niż standardowe miejsc dla osób z niepełnosprawnością do ściśle określonych sytuacji – obecnie możliwość taka jest często stosowana w sytuacjach, które nie dają praktycznej możliwości skorzystania z takiego miejsca uprawnionej osobie; • Położenia miejsc dla osób z niepełnosprawnością; • Nawierzchni dopuszczonych do stosowania na miejscach dla osób z niepełnosprawnością – miejsca takie są często projektowane np. na kratownicach betonowych i innych nawierzchniach, po których poruszanie się na wózku jest poważnie utrudnione; • Zapewnienie osobom poruszającym się na wózku możliwości wejścia na chodnik lub ciąg pieszo-jezdny; • Oznakowania miejsc, z dopuszczeniem stosowania 	

		innych oznaczeń w garażach w budynkach biurowych i wielorodzinnych.
Wejścia	Położenie i dostępność wejść	Określenie jakie wejście może być uznane za dostępne dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się. Przynajmniej jedno wejście do budynku lub jego wydzielonej części (np. oddzielnych klatek schodowych, punktów handlowo-usługowych z osobnym wejściem) musi znajdować się na trasie wolnej od przeszkód.
	Rodzaje drzwi	Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami.
	Parametry drzwi	Przy czym konieczne jest uzupełnienie przepisów o: <ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie przy drzwiach alternatywnych dla obrotowych, rozwiązań umożliwiających faktyczne korzystanie z tych drzwi osobom z ograniczoną możliwością poruszania się (obecnie bardzo często drzwi taki można otwierać wyłącznie od wewnątrz budynku); • Wskazanie, że szerokość drzwi mierzy się w świetle przejścia (zamiast obecnego paragrafu 9 ust. 2). Należy w tym zakresie przeanalizować produkty dostępne na rynku, w celu określenia czy zmiana sposobu pomiaru szerokości nie powinna pociągać za sobą zmniejszenia o 2-3 cm obecnie obowiązujących wymagań dotyczących min. szerokości drzwi; • Sposób rozwiązania krawędzi progów (zaokrąglenie, fazowanie); • Parametry przestrzeni manewrowych oraz wielkości przedsionków umożliwiające korzystanie z wejścia osobom o ograniczonej możliwości poruszania się; • Zasady oznakowania tafli szklanych (ściany i drzwi).
	Przeźreń manewrowa przy drzwiach	
	Parametry przedsionka	
	Oznakowanie tafli transparentnych	
	Wskazanie drogi do wejścia dostępnego, w przypadku występowania wejść niedostępnych	
Systemy czyszczące obuwie (w kontekście bezpieczeństwa użytkowników, np. parametry kratownic)		
Bramki kontroli dostępu	Lokalizacja Szerokość przejścia System kontroli dostępu	Konieczne jest określenie minimalnych wymagań zapewniających dostępność bramek kontroli dostępu dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się.
Pochylnie	Nachylenie	Minimum: zachowanie obecnych parametrów. Maks: wprowadzenie parametrów zgodnych z normą ISO 21542:2011.
	Szerokość i inne parametry	Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami. Przy czym należy dopuścić stosowanie pochylni o większej niż 120 cm szerokości, pod warunkiem wyznaczenia na nich pasa ruchu dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się, wyposażonego w odpowiednie poręcze. Należy również ograniczyć stosowanie krawężników wyłącznie do sytuacji, w których istnieje ryzyko zsunięcia się koła wózka z pochylni. Np. nie ma konieczności stosowania krawężnika, jeżeli obok pochylni znajduje się ściana.
	Spoczniki	Zapewnienie spoczników o długości min. 150 cm, a w przypadku zmiany kierunku o więcej niż 10° zapewnienie spoczników o wielkości min. 150 x 150 cm. Należy dopuścić niestosowanie spoczników przy nachyleniach poniżej 5%.

	Poręcze	Zgodnie z obowiązującymi przepisami, z wprowadzeniem poniższych korekt. Należy dopuścić niestosowanie poręczy przy nachyleniach poniżej 5%. Należy określić parametry przekroju pochwytyw, np. w oparciu o ISO 21542:2011.
	Nawierzchnia	Zgodnie z wymaganiami dla przestrzeni komunikacyjnych. Nawierzchnia równa i antypoślizgowa.
	Oznakowanie dla osób słabo widzących i niewidomych	Oceny wymaga, czy w przypadku pochylni konieczne jest stosowanie oznaczeń wizualnych i dotykowych.
Schody	Parametry stopni	Zgodnie z obowiązującymi przepisami, z wprowadzeniem poniższych korekt. W budynkach związanych z transportem, w żłobkach, przedszkolach i budynkach opieki zdrowotnej wysokość stopni nie większa niż 15 cm (oprócz schodów w przestrzeniach technicznych). Konieczna jest definicja głównego wejścia do budynku. STANOWISKO PZFD: W budynkach jednorodzinnych oraz mieszkaniach z antresolą należy dopuścić schody o wysokości do 21 cm. STANOWISKO FUNDACJI INTEGRACJA: Należy w tym zakresie pozostać przy obecnie obowiązujących parametrach.
	Liczba stopni w biegu	Zgodnie z obowiązującymi przepisami.
	Parametry spoczników	Zgodnie z obowiązującymi przepisami.
	Poręcze	Zgodnie z obowiązującymi przepisami, z wprowadzeniem poniższych korekt. Dla budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkalnych określenie parametrów pochwytyw, np. zgodnie z normą ISO 21542:2011. W budynkach związanych z transportem, w żłobkach, przedszkolach i innych budynkach projektowanych z myślą o dzieciach, a także w budynkach opieki zdrowotnej wprowadzenie dodatkowych poręczy na niższej wysokości.
	Nawierzchnia	Zgodnie z wymaganiami dla przestrzeni komunikacyjnych. Nawierzchnia równa i antypoślizgowa.
	Oznakowanie dla osób słabo widzących i niewidomych	Konieczne jest wprowadzenie jasnych wymagań dotyczących sposobu stosowania i parametrów kontrastowych i dotykowych oznaczeń stopni. W budynkach użyteczności publicznej oraz wielorodzinnych budynkach mieszkalnych proponowane jest przyjęcie rozwiązań wizualnych, np. zgodnie z normą ISO 21542:2011 (pierwszy i ostatni stopień o kontraście min. 60 stopni LRV). W budynkach związanych z transportem, w dużych

		<p>objektach handlowych wprowadzenie oznaczeń dotykowych, np. zgodnych z normą ISO 21542:2011.</p>
	<p>Bezpieczeństwo, m.in. zabezpieczenie przestrzeni pod schodami w przestrzeniach ogólnodostępnych</p>	<p>W budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego oraz budynkach mieszkalnych wielorodzinnych należy zapewnić rozwiązania uniemożliwiające użytkownikom wejście pod schody w miejscach, w których wysokość od poziomu posadzki do spodniej strony konstrukcji wynosi mniej niż 220 cm.</p> <p>Dopuszcza się niestosowanie takie zabezpieczenia na kondygnacjach garażowych.</p>
Dźwigi osobowe	<p>Parametry kabiny</p>	<p>Obecne przepisy w tym zakresie wymagają uporządkowania.</p> <p>Konieczne jest określenie wymiarów kabin, jeżeli drzwi znajdują się na dłuższym boku lub na dwóch prostopadłych bokach kabiny (konieczna większa kabina, żeby była możliwość zakręcenia wózkiem).</p> <p>PZFD zaproponowało dopuszczenie stosowania mniejszych dźwigów w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych, dla których dźwigi nie są wymagane.</p> <p>Zastosowanie takiego rozwiązania wymaga określenia minimalnych wymiarów oraz analizy pod kątem możliwości nadużywania takiego dopuszczenia przez inwestorów.</p>
	<p>Parametry wejścia</p>	<p>Min. 90 cm, dla budynków związanych z transportem min. 100 cm.</p>
	<p>Panele sterujące</p>	<p>Obecne przepisy wymagają uporządkowania.</p> <p>Ze względu na brak dostępności dla osób niewidomych należy ograniczyć możliwość stosowania paneli dotykowych, których budowa nie pozwala na odnalezienie przycisków tym osobom</p> <p>Konieczne jest doprecyzowanie sposobu rozmieszczenia paneli (szczególnie zewnętrznych) oraz zasad stosowania informacji dotykowej.</p>
	<p>Systemy DCS</p>	<p>Konieczne jest określenie minimalnych wymagań dla systemów DCS, w tym wymagań uwzględniających potrzeby osób z niepełnosprawnością wzroku.</p>
	<p>Informacja dźwiękowa</p>	<p>Konieczne jest określenie rodzajów obiektów, w których konieczne jest stosowanie komunikatów głosowych.</p>
	<p>Informacja wizualna</p>	<p>Ze względu na osoby z dysfunkcją słuchu windy powinny być wyposażone w informację wizualną wewnątrz i na zewnątrz.</p>
	<p>Lustro</p>	<p>Wprowadzenie wymagania stosowania lustra naprzeciwko wejścia, w kabinach o wielkości, która nie pozwala na obrócenie się osobie korzystającej z wózka.</p>
Podnośniki	<p>Sytuacje, w których dopuszcza się stosowanie podnośników</p>	<p>Konieczne jest określenie w przepisach minimalnych wymagań dla różnych rodzajów podnośników (wielkość, udźwig, sposób sterowania), m.in. schodowych, pionowych z szybem i bez.</p>
	<p>Parametry platformy, w tym wielkość i udźwig</p>	
	<p>Wejście na podnośnik</p>	
	<p>Sterowanie</p>	
	<p>Możliwość uzyskania pomocy pracownika</p>	
	<p>Kontrola stanu technicznego</p>	

<p>Komunikacja wewnętrzna (pionowa i pozioma)</p>	<p>Ogólne zasady zapewnienia dostępności kondygnacji</p>	<p>Usługi muszą być sytuowane na kondygnacjach dostępnych dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się. Konieczne będzie opracowanie definicji usług. Roboczo rozumiemy je jako: handel i usługi, edukację, kulturę, transport, biura.</p> <p>Dopuszczamy projektowanie i budowanie kondygnacji niedostępnych dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się w małych budynkach wyłącznie dla niektórych typów obiektów. Wstępnie wskazano następujące rodzaje budynków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dwupiętrowe punkty handlowo-usługowe przeznaczone dla jednego usługodawcy, • małe budynki biurowe – np. mali przedsiębiorcach inwestujący w 2-3 kondygnacyjną siedzibę, przeznaczoną dla niewielkiej liczby pracowników - parametr graniczny wymaga ustalenia). <p>W obu przypadkach dostęp do wszystkich usług umieszczonych na kondygnacjach niedostępnych musi być zapewniony również na kondygnacji dostępnej.</p> <p>Za kondygnację dostępną dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się można uznać kondygnację dostępną z poziomu terenu, za pomocą schodów i pochylni lub dźwigu osobowego.</p> <p>W praktyce windy powinny być stosowane we wszystkich budynkach użyteczności publicznej, które mają przynajmniej 2 kondygnacje nadziemne (z opisanymi powyżej wyjątkami).</p> <p>Kondygnacje garażowe muszą być sytuowane na kondygnacji dostępnej dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się (kondygnacja na poziomie terenu, zapewnienie pochylni lub windy).</p> <p>W budynkach mieszkalnych wielorodzinnych proponowane są następujące zmiany:</p> <p>STANOWISKO PZFD:</p> <p><i>Dopuszcza się stosowanie kabin o mniejszych parametrach w budynkach, w których windy nie są wymagane.</i></p> <p>STANOWISKO FUNDACJI INTEGRACJA:</p> <p><i>Dopuszczenie stosowania mniejszych kabin w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych, w których nie ma obowiązku instalowania dźwigów może być wprowadzone pod warunkiem:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenia wymogu stosowania dźwigów w budynkach o 1 kondygnację niższych niż ma to miejsce obecnie; • wprowadzenie minimalnych wymiarów dla mniejszych kabin <p>W budynkach, w których nie stosuje się windy należy wprowadzić wymóg zapewnienia określone (np. procentowo) liczby mieszkań możliwych do dostosowania</p>
--	--	--

		<p>do potrzeb osób o ograniczonej możliwości poruszania się na kondygnacji dostępnej dla tych osób w inny sposób (np. na poziomie terenu).</p> <p>W budynkach zamieszkania zbiorowego winda nie musiałaby być stosowana poniżej określonej liczby kondygnacji (liczba ta wymaga uzgodnienia), jeżeli osoby o ograniczonej możliwości poruszania się mają zapewniony dostęp do określonej (np. ustalonej procentowo) liczby dostępnych dla nich pokoi oraz wszystkich ogólnodostępnych funkcji budynku.</p>
	Parametry przestrzeni komunikacyjnych (szerokość, wysokość)	<p>Punktem wyjścia powinny być parametry określone na potrzeby ewakuacji. Finalne wartości parametrów należy poddać weryfikacji pod kątem dostępności dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się.</p> <p>Dla przestrzeni zewnętrznej możliwe jest określenie szerokości w oparciu o przepisy dotyczące dróg publicznych.</p> <p>Dla ciągów komunikacyjnych o szerokości poniżej 180 cm, konieczne jest wskazanie konieczności stosowania miejsc mijania dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się.</p>
	Nawierzchnia	Nawierzchnie równe i antypoślizgowe.
	Zmiany poziomów	<p>Nachylenia do 5% nie wymagają stosowania schodów, pochylni i innych rozwiązań.</p> <p>Przy niewielkich różnicach poziomów X cm należy projektować rozwiązania stałe – równoległe schody i pochylnie.</p> <p>Przy dużych różnicach wysokości > X cm należy projektować równoległe schody i dźwigi osobowe.</p> <p>Dopuszcza się w tym zakresie inne rozwiązania pod warunkiem respektowania przepisu kierunkowego.</p> <p>W nowych budynkach możliwość stosowania podnośników zamiast dźwigów osobowych musi być ograniczona (awaryjność, trudności z obsługą przez osoby z niepełnosprawnością). Rozwiązania tego typu nie powinny być stosowane na pewno w budynkach związanych z transportem publicznym. Dla innych rodzajów budynków należy przeprowadzić dodatkowe analizy skutków ekonomicznych.</p> <p>Schodolazy nie mogą być traktowane jako urządzenia zapewniające dostępność budynku.</p> <p>Ograniczenie stosowania podnośników i schodolazów nie powinny dotyczyć budynków jednorodzinnych.</p>
	Zabezpieczenie miejsc, w których istnieje możliwość upadku	<p>Konieczne jest odpowiednie zabezpieczenie miejsc, w których istnieje ryzyko upadku, np. poprzez wprowadzenie balustrad.</p> <p>Konieczne jest zdefiniowanie tego typu miejsc oraz określenie min. parametrów dla zabezpieczeń.</p>
	Kolorystyka	Dla wybranych typów budynków (m.in. obiekty związane z transportem, budynki użyteczności publicznej o dużym znaczeniu) wymagają określenia minimalnych wymagań dotyczących zapewnienia kontrastu pomiędzy elementami architektonicznymi, w sposób ułatwiający poruszanie się osobom z niepełnosprawnością wzroku.
	Oznakowanie ścian i drzwi transparentnych	Dla wybranych typów budynków określenie minimalnych wymagań oznaczeń dla osób słabowidzących.

	Ogólne informacje dotyczące umeblowania	
	Miejsca siedzące	Dla wybranych budynków wskazanie częstotliwości występowania miejsc siedzących oraz ich minimalnych parametrów. Być może do określenia w zewnętrznym standardzie.
Drzwi wewnętrzne	Rodzaj drzwi	Zgodnie z obecnymi przepisami. Z zastrzeżeniem dotyczącym drzwi obrotowych, jak dla wejść.
	Parametry drzwi	Zgodnie z obecnymi przepisami, przy czym szerokość drzwi mierzona musi być w świetle przejścia, a nie jak obecnie w świetle ościeżnicy (zamiast obecnego paragrafu 9 ust. 2). Należy w tym zakresie przeanalizować produkty dostępne na rynku, w celu określenia czy zmiana sposobu pomiaru szerokości nie powinna pociągać za sobą zmniejszenia o 2-3 cm obecnie obowiązujących wymagań dotyczących min. szerokości drzwi. Dopuszczamy stosowanie drzwi o szerokości 70 cm w mieszkaniach i budynkach jednorodzinnych pod warunkiem zapewnienia technicznej możliwości poszerzenia drzwi do min. 80 cm (odpowiednia konstrukcja ściany, w tym odpowiednio szersze nadproże oraz parametry przestrzenne). Patrz pkt MIESZKANIE
	Przeźreń manewrowa przy drzwiach	Zgodnie z wymaganiami dla wejść.
	Parametry przedsionków	Zgodnie z wymaganiami dla wejść.
Recepcje / kasy / informacje / stanowiska obsługi klienta / szatnie <i>Parametry określone dla wybranych rodzajów obiektów.</i>	Położenie stanowiska	Konieczne jest określenie parametrów wielkościowych umożliwiających korzystanie ze stanowisk osobom z ograniczoną możliwością poruszania się. W wybranych rodzajach obiektów należy wprowadzić rozwiązania ułatwiające porozumiewania się i korzystanie z usług osobom z niepełnosprawnościami słuchu oraz wzroku.
	Parametry stanowiska	
	Rozwiązania dla osób nieśłyszących i słabosłyszących	
	Rozwiązania dla osób niewidomych i słabowidzących	
Toalety dla osób z niepełnosprawnością	Liczba i położenie toalet	Zgodnie z obecnymi przepisami. Przy czym należy dopuścić możliwość nieprojektowania toalet dla osób z niepełnosprawnością, jeżeli dla danej kondygnacji nie wymaga się stosowania zwykłych toalet lub kondygnacja jest niedostępna dla osób z ograniczoną możliwością poruszania się.
	Zasady lokalizacji toalet dla osób z niepełnosprawnością (w połączeniu z zespołami męskimi/damskimi, jako wydzielone)	Określenia wymaga w jaki sposób można łączyć toalety dla osób z niepełnosprawnością z toaletami męskimi i damskimi.
	Wejście do toalety	Konieczne jest określenie kształtu uchwytów w zamkach.
	Wielkość kabin	Należy w formie rysunkowej sprecyzować sposób pomiaru obecnego pola manewrowego (kwadrat, a nie koło) oraz wskazać, że powinno być ono wolne od przeszkód. Ponadto konieczne jest określenie minimalnych wymagań dotyczących wolnej przestrzeni przy muszli (min. zapewniona możliwość wykonania transferu diagonalnego oraz boczno przynajmniej z jednego strony muszli).

		Zalecany jest zapewnienie możliwości transferu jednocześnie z obu stron muszli.
	Muszla ustępowa	Konieczne jest określenie wymagań dotyczących sposobu doboru i rozmieszczenia muszli, umywalki, poręczy i innego wyposażenia toalet dla osób z niepełnosprawnością. W niektórych typach obiektów należy wprowadzić systemy wzywania pomocy jako wymagane.
	Poręcze przy muszli	
	Umywalki	
	Poręcze przy umywalce	
	Pozostałe wyposażenie	
	Prysznice	
	Oświetlenie, przede wszystkim sposób uruchamiania (w tym wysokość włączników światła)	
	System wzywania pomocy	
Pozostałe toalety	Liczba punktów sanitarnych	Zgodnie z obecnymi przepisami.
	Parametry kabin	Zgodnie z obecnymi przepisami.
	Dostępność toalet dla dzieci	Określenie w jakich obiektach należy zapewnić wyposażenie dostosowane do wzrostu dzieci i jakie parametry powinno ono spełniać.
	Dostępność toalet dla seniorów	Opisanie wymagań w zewnętrznych standardach.
Pokoje rodzica z dzieckiem / przewijaki	Konieczność stosowania / rodzaje obiektów	Określenie obiektów, w których pokoje/przewijaki są wymagane oraz minimalnych parametrów tego typu pomieszczeń lub urządzeń.
	Położenie pokoju / przewijaka	
	Wejście do pomieszczenia	
	Przeźreń manewrowa w pomieszczeniu	
	Parametry przewijaka	
	Parametry umywalki	
	Pozostałe elementy wyposażenia	
Oświetlenie, przede wszystkim sposób włączania, wysokość włączników światła.		
Sal konferencyjne, kinowe, teatralne itp. <i>Podstawowe wymagania umożliwiające osobom z niepełnosprawnością uczestniczenie w kulturze, sztuce, edukacji</i>	Położenie sal	W wybranych typach obiektów należy określić minimalne wymagania dotyczące dostępności tego typu sal poprzez: <ul style="list-style-type: none"> określenie minimalnej liczby miejsc dla osób poruszających się na wózku oraz parametrów takich miejsc; wskazanie sytuacji, w których wymagane jest zastosowanie pętli indukcyjnej oraz rozwiązań umożliwiających nadawanie napisów oraz audiodeskrypcji.
	Wejścia	
	Miejsca dla osób z niepełnosprawnością ruchu	
	Systemy dla osób niesłyszących i słabosłyszących	
	Systemy dla osób niewidomych i słabowidzących	
Muzea <i>Podstawowe wymagania umożliwiające osobom z niepełnosprawnością uczestniczenie w kulturze, sztuce, edukacji</i>	Rozwiązania dla osób niesłyszących i słabosłyszących	Określenie minimalnych wymagań dotyczących wprowadzenia rozwiązań umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami sensorycznymi uczestniczenie w kulturze i sztuce.
	Rozwiązania dla osób niewidomych i słabowidzących	
	Dostępność wystaw dla osób z niepełnosprawnością ruchu	
Mieszkanie	Konieczność zapewnienie mieszkań dostępnych dla osób z niepełnosprawnością	Dla budynków wielorodzinnych konieczne jest określenie procentowo minimalnej liczby mieszkań, które powinny umożliwiać ich dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Mieszkania umożliwiające dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością musiałyby znajdować się na kondygnacji dostępnej dla tych osób i spełniać szereg warunków dotyczących minimalnych wymiarów pomieszczeń (dla pozostałych mieszkań, oprócz minimalnej powierzchni mieszkania nie określałoby się wymiarów pomieszczeń) czy szerokości drzwi.
	Położenie mieszkań dostępnych dla osób z niepełnosprawnością	
	Ogólne wymagania dotyczące parametrów pomieszczeń i wyposażenia mieszkania.	

		<p>Proponowane jest przyjęcie zasady, w której inwestor/projektant mógłby przyjąć jedną z następujących zasad:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zaprojektować mieszkanie uniwersalnie dostępne, spełniające wskazane wymagania – w praktyce najłatwiejszy do zastosowania w dużych mieszkaniach; ▪ przygotowania dwóch wersji projektu w wersji podstawowej i dostosowanej do potrzeb osób o ograniczonej możliwości poruszania się – w praktyce stosowany najprawdopodobniej dla małej i średniej wielkości mieszkań. Wprowadzenie zmian pomiędzy wersją podstawową a wersją dostępną powinny być możliwe do łatwego wprowadzenia, np. poprzez zmniejszenie szafy wnekowej, przeniesienie pralki z łazienki do kuchni lub przedpokoju, powiększenie łazienki o przestrzeń zajmowaną przez szafę wnekową, zapewnienie szerszych nadproży umożliwiających poszerzenie drzwi do pomieszczeń. <p>W takiej sytuacji, jeżeli mieszkanie nie zostałoby sprzedane przed postawieniem ścian działowych i wykonaniem instalacji deweloper mógłby podjąć decyzję według swojej oceny, który projekt jest realizowany.</p> <p>Ponadto z punktu widzenia dostępności małych mieszkań, w szczególności kawalerek korzystnym krokiem jest dopuszczenie łączenia kuchni (pod warunkiem zastosowania kuchenki elektrycznej) z pokojem.</p> <p>Opisane tu zasady nie dotyczyłyby budynków jednorodzinnych.</p>
Przestrzenie wspólne w budynkach mieszkalnych	Pomieszczenia służące magazynowaniu	<p>Konieczne jest wskazanie minimalnych wymagań parametrycznych umożliwiających osobom z ograniczoną możliwością poruszania się korzystanie z poszczególnych przestrzeni i urządzeń znajdujących się w częściach wspólnych budynku.</p>
	Pomieszczenia rekreacyjne	
	Skrzynki na listy	
	Składowanie odpadów	
Obiekty zakwaterowania zbiorowego	Wymagania ogólne	<p>Określenie minimalnej liczby pokoi dostępnych, parametrów takich pokoi oraz wymagań dotyczących dostępu do różnych funkcji takich obiektów.</p>
	Parametry pomieszczeń	
	Wymagania dodatkowe	
Oświetlenie i instalacje	Równomierność oświetlenia	<p>Wejścia i klatki schodowe do określonej grupy budynków lub ich części powinny mieć oświetlenie.</p> <p>Oświetlenie połączonych ze sobą pomieszczeń nie powinno wykazywać różnic natężenia wywołujących oślnienie przy przejściu między tymi pomieszczeniami.</p> <p>Określone grupy budynków lub ich części powinny mieć oświetlenie awaryjne stosownie do obowiązujących przepisów.</p>
	Poziom oświetlenia	

	Instalacje i urządzenia techniczne	<p>Urządzenia i instalacje montowane na budynkach nie powinny stwarzać zagrożenia bezpieczeństwa dla użytkowników i osób trzecich.</p> <p>Urządzenia techniczne powinny mieć zapewniony dostęp dla osób je obsługujących umożliwiając w sposób bezpieczny dokonywanie ich konserwacji i napraw.</p> <p>Określone grupy budynków powinny być wyposażone w instalację chroniącą od wyładowań atmosferycznych wg obowiązujących przepisów.</p> <p>Osoby używające instalacji, w jakie wyposażony jest budynek powinny być zabezpieczone przed porażeniem prądem, wybuchem lub poparzeniem.</p> <p>Powinno się zapewnić dostępność do urządzeń pomiarowych uwzględniając możliwości odczytu zdalnego</p>
	Włączniki światła	Na wysokości 80-110 cm.
	Czytniki kart dostępu / dzwonki / inne urządzenia kontroli dostępu	
	Klimatyzacja	W wybranych rodzajach budynku elementy służące do sterowania na wysokości 80-110 cm lub zapewnienie urządzeń wyposażonych w piloty.
	Domofony i wideofony	Konieczne jest ustalenie parametrów umożliwiających korzystanie z urządzeń różnym grupom użytkowników, w tym osobom poruszającym się na wózku, osobom niskim, dzieciom, osobom starszym, osobom niewidomym i słabowidzącym.
Automaty <i>Np. automaty telefoniczne, parkingowe itp.</i>	Położenie automatu	<p>Dla niektórych typów automatów konieczne jest określenie minimalnych wymagań dotyczących wysokości, na której znajdują się elementy służące do obsługi automatu, a także wskazanie rozwiązań umożliwiających korzystanie z automatów osobom z niepełnosprawnością wzroku.</p> <p>Odpowiednie rozwiązania będą musiały być określone osobno dla różnych typów automatów, np. osoba niewidoma nie będzie raczej korzystała z automatu parkingowego.</p>
	Parametry wysokościowe	
	Czytelność ekranu	
	Rozwiązania dla osób niesłyszących i słabosłyszących	
	Rozwiązania dla osób niewidomych i słabowidzących	
Informacja wizualna <i>W niektórych rodzajach obiektów.</i>	Położenie informacji	<p>Dla wybranych typów obiektów, w szczególności związanych z transportem oraz dużych obiektów handlowo-usługowych konieczne jest określenie minimalnych wymagań dla systemów informacji wizualnej (m.in. kontrast, wielkość znaków).</p>
	Spójność informacji	
	Wielkości znaków i kontrast	
	Oświetlenie informacji	
Informacja dynamiczna <i>W niektórych rodzajach obiektów.</i>	Położenie informacji	j.w.
	Czytelność informacji	
	Przewijanie znaków	
Informacja dźwiękowa <i>W niektórych rodzajach obiektów.</i>	Informacje ogólne	j.w.
	Słyszalność komunikatów	
	Zrozumiałość komunikatów	
Ścieżki dotykowe <i>W niektórych rodzajach obiektów.</i>	Układ ścieżek dotykowych	<p>Dla wybranych rodzajów obiektów, w szczególności związanych z transportem konieczne jest określenie minimalnych wymagań dotyczących projektowania ścieżek dotykowych oraz ich parametrów.</p>
	Parametry elementów prowadzących	
	Parametry pól uwagi	
	Parametry znaków ostrzegawczych	

Inne oznaczenia dotykowe <i>W niektórych rodzajach obiektów.</i>	Plany tyflograficzne	j.w.
	Oznaczenia na poręczach schodów	
	Oznaczenia w windach	
	Oznaczenia pomieszczeń	
	Czytelność planu i oznaczeń	

0. Ogólne

1. Nośność i stateczność

2. Bezpieczeństwo pożarowe

3. Higiena, zdrowie środowisko

4. Bezpieczeństwo użytkowania

5. Ochrona przed hałasem

6. Oszczędność energii i izolacyjność cieplna

7. inne (Kodeks, nn)

Lp.	Paragraf WT	Przyporządkowanie pierwszorzędne			
1	1	0			
2	2	0			
3	3	0			
4	4	0			
5	5	0			
6	6	0			
7	7	0			
8	8	0			
9	9	0			
10	10	7			
11	11	7	3	5	
12	12	7	3		
13	13	3	7		
14	14	7	4	2	
15	15	7	4	2	
16	16	7	4		
17	17				
18	18	4	7		
19	19	4	3	5	7
20	20	4			
21	21	4			
22	22	4	3		
23	23	4	3		
24	24	4	3		
25	25				
26	26	4			
27	27	4	3		
28	28	4			
29	29	4	1		
30	30	4	3		
31	31	3	4		
32	32	3	4		
33	33	3	4		
34	34	3	4		
35	35	3	4		
36	36	3	4		
37	37	3	4		
38	38	3	4		

39	39	7	4	3
40	40	7	4	3
41	41	4		
42	42	4		
43	43	4	2	
44	44	4	3	
45	45	4	3	
46	46	4	3	
47	47	4	3	
48	48	4	3	
49	49	4	3	
50	50	4	3	
51	51	4	3	
52	52	4	3	
53	53	4	3	
54	54	4		
55	55	4		
56	56	4		
57	57	4	3	
58	58	4	3	
59	59	4	3	
60	60	4	3	
61	61	4		
62	62	4	2	
63	63	4	6	
64	64	4		
65	65			
66	66	4		
67	67	4		
68	68	4	2	
69	69	4		
70	70	4		
71	71	4		
72	72	4		
73	73	4	3	
74	74	4		
75	75	4	2	
76	76	4		
77	77	4		
78	78	4		
79	79	4		
80	80			
81	81	4		
82	82	4		
83	83	4		
84	84	4	3	
85	85	4	3	

85	86	4			
87	87	4	3		
88	88	4	3		
89	89	4			
90	90	4			
91	91	4	3		
92	92	4	3		
93	93	4	3		
94	94	4			
95	95	4			
96	96	4	3		
97	97	4			
98	98	4	3		
99	99	4			
100	100	4			
101	101	4			
102	102	4	3	5	
103	103	4			
104	104	4			
105	105	4			
106	106	4	5	3	2
107	107	4	3		
108	108	4	3	2	
109	109	4	3	2	
110	110	4	3		
111	111				
112	112	4			
113	113	4			
114	114	4	2		
115	115	4			
116	116	4			
117	117	4			
118	118	4	6		
119	119	4	6		
120	120	4	3	6	
121	121	4	6		
122	122	4			
123	123	4	3		
124	124	4	3		
125	125	4	3		
126	126	4	6	3	
127	127	4	3		
128	128	4	3		
129	129	4	3		
130	130	4	3		
131	131	4			
132	132	4	6		

133	133	4	6	3		
134	134	4	6	3		
135	135	4				
136	136	4	2	3		
137	137	4	2	3		
138	138	3	4	1		
139	139	6	4			
140	140	4	3			
141	141	4	3			
142	142	4	3			
143	143	4	3			
144	144	4	3	1		
145	145	4	3			
146	146	4	3			
147	147	4	2	6	5	3
148	148	4	3	2		
149	149	3	4			
150	150	3	4	2	6	
151	151	3	6	4		
152	152	3	4	2	5	6
153	153	3	4	6		
154	154	3	4	6		
155	155	3	4	6	5	
156	156	4	3	2		
157	157	4	3	2		
158	158	4	3	2		
159	159	4	3	2		
160	160	4	3	2		
161	161	4	3	2		
162	162	4	3	2		
163	163	4	3	2		
164	164	4	3	2		
165	165	4	3	2		
166	166	4	3	2		
167	167	4	3	2		
168	168	4	3	2		
169	169	4	3	2		
170	170	4	3	2		
171	171	4	3	2		
172	172	4	3	2		
173	173	4	3	2		
174	174	4	3	2		
175	175	4	3	2		
176	176	4	3	2		
177	177	4	3	2		
178	178	4	3	2		
179	179	4	3	2		

180	180	4	3	5	2
181	181	4	3		
182	182	4	2	5	3
183	183	4	2		
184	184	4	2		
185	185	4	6		
186	186	4			
187	187	4	2		
188	188	4			
189	189	4	3		
190	190	4			
191	191	4			
192	192	4			
193	193	4	3	2	
194	194	4			
195	195	4	3		
196	196	4	5		
197	197	4	5		
198	198	4	3	6	
199	199	4	1		
200	200	4	3		
201	201	4	3	2	
202	202	4			
203	203	1			
204	204	1			
205	205	1			
206	206	1			
207	207	2			
208	208	2			
209	209	2			
210	210	2			
211	211	2			
212	212	2			
213	213	2			
214	214	2			
215	215	2			
216	216	2			
217	217	2			
218	218	2			
219	219	2			
220	220	2			
221	221	2			
222	222	2			
223	223	2			
224	224	2			
225	225	2			
226	226	2			

227	227	2
228	228	2
229	229	2
230	230	2
231	231	2
232	232	2
233	233	2
234	234	2
235	235	2
236	236	2
237	237	2
238	238	2
239	239	2
240	240	2
241	241	2
242	242	2
243	243	2
244	244	2
245	245	2
246	246	2
247	247	2
248	248	2
249	249	2
250	250	2
251	251	2
252	252	2
253	253	2
254	254	2
255	255	2
256	256	2
257	257	2
258	258	2
259	259	2
260	260	2
261	261	2
262	262	2
263	263	2
264	264	2
265	265	2
266	266	2
267	267	2
268	268	2
269	269	2
270	270	2
271	271	2
272	272	2
273	273	2

274	274	2		
275	275	2		
276	276	2		
277	277	2		
278	278	2		
279	279	2		
280	280	2		
281	281	2		
282	282	2		
283	283	2		
284	284	2		
285	285	2		
286	286	2		
287	287	2		
288	288	2		
289	289	2		
290	290	2		
291	291	4		
292	292	4		
293	293	4		
294	294	4		
295	295	4		
296	296	4		
297	297	4	5	
298	298	4		
299	299	4		
300	300	4		
301	301	4		
302	302	4	3	6
303	303	4	2	
304	304	4		
305	305	4		
306	306	4		
307	307	4	1	
308	308	4	2	
309	309	3		
310	310	3		
311	311	3		
312	312	3		
313	313	3		
314	314	3		
315	315	3		
316	316	3		
317	317	3		
318	318	3		
319	319	3		
320	320	3		

321	321	3
322	322	3
323	323	5
324	324	5
325	325	5
326	326	5
327	327	5
328	328	6

Szanowni Państwo

Zważywszy że prace zespołu powołanego przez Ministra zmierzają ku końcowi, i rekomendacje poszczególnych grup tematycznych przybrały postać wytycznych do redagowania nowych przepisów techniczno-budowlanych, konieczne wydaje się sformułowanie generalnych zasad jakie powinny być respektowane podczas tworzenia nowych zapisów.

I. KRYTERIA PODSTAWOWE

Dotychczasowe doświadczenia w pracy podzespołów wskazują, że bez przyjęcia kryteriów podstawowych łatwo mogą dojść do głosu względy partykularne poszczególnych środowisk i trudno będzie sformułować klarowne i jednolite wskazówki dla ustawodawcy.

Proponujemy zatem przyjąć następujące kryteria podstawowe:

1. Proponowane rozwiązania będą uwzględniały także **najnowsze zdobycze wiedzy technicznej**
2. Proponowane rozwiązania będą respektowały zasady **ochrony środowiska i poszanowania energii**
3. Proponowane rozwiązania będą uwzględniały także **potrzeby osób niepełnosprawnych**
4. Proponowane rozwiązania będą uwzględniały **bezpieczeństwo użytkowania**
5. Proponowane rozwiązania będą określały **graniczne wartości parametrów** które muszą spełniać budynki
6. Proponowane rozwiązania będą określały **wymagania adekwatne do funkcji budynku** – podwyższone, obniżone lub wyłączone w uzasadnionych przypadkach
7. Proponowane rozwiązania będą uwzględniały **zasady racjonalnego rachunku ekonomicznego** i pod względem ekonomicznym będą adekwatne do rozwiązywanego problemu

Zaproponowane brzmienie zasad jakimi powinniśmy się kierować, powinno być na tyle ogólne aby mogli zgodzić się na nie wszyscy, lecz równocześnie na tyle konkretne, aby legislator na każdym etapie prac mógł odwołać się do nich.

Rozumiemy ich praktyczną funkcję jako zbiór zasad które powinny być **zawsze i łącznie spełnione w odniesieniu do każdego rozwiązania** technicznego jakie będzie zaproponowane, a także jako zbiór zasad na podstawie których będzie można postulować wycofanie rozwiązań które tych zasad nie respektują.

II. ZASADY KONSTRUOWANIA PRZEPISÓW TECHNICZNO-BUDOWLANYCH (Projektowanie budynków typowych v projektowanie indywidualne)

Specyfiką przepisów techniczno-budowlanych jest konieczność uregulowania materii w której dominują rozwiązania projektowe typowe, dające się łatwo sparametryzować lecz równocześnie występuje potrzeba stosowania rozwiązań indywidualnych dostosowanych do lokalnych warunków, lub nietypowych funkcji, wymagających odstąpienia od rozwiązań typowych. Stworzenie przepisów techniczno-budowlanych które będą pozwalały sprawnie projektować budynki w oparciu o powszechnie dostępne, zryczałtowane parametry graniczne budynków i równocześnie będą pozwalały projektować budynki dostosowane do lokalnych uwarunkowań i specyficznych funkcji, wymaga pogodzenia tych sprzeczności.

Obecne przepisy nie rozwiązują tego problemu optymalnie, bo z jednej strony swoboda projektowa jest mocno ograniczona szczegółowymi przepisami, a z drugiej strony uzyskanie zgody na odstępstwo od przepisów w przypadku gdy ich stosowanie w konkretnym przypadku jest nie racjonalne, jest często problematyczne i uzależnione od decyzji organu administracji architektoniczno-budowlanej. Z racji funkcji, kompetencje tych organów nie pozwalają na merytoryczną weryfikację wniosku o odstępstwo. Merytorycznym wsparciem dla organu oraz przesłanką formalną dla wydania zgody na odstępstwo jest upoważnienie udzielane przez MliB, co jednak przedłuża postępowanie i powoduje konieczność rozbudowania tej funkcji Ministerstwa dla usprawnienia tego procesu, co także nie wydaje się dobrym kierunkiem.

Rozwiązaniem przedstawionego dylematu była przedstawiona w trakcie prac Zespołu propozycja podzielenia przepisów techniczno-budowlanych na obligatoryjne i fakultatywne. Podzielając kierunek tego myślenia trudno byłoby znaleźć formułę dla przepisów fakultatywnych bo z definicji nie byłyby one przepisami obowiązującymi.

W tej sytuacji warto rozważyć inną zasadę konstruowania przepisów techniczno budowlanych pozbawionych wad obecnego systemu.

Przepisy takie utrzymałyby zasadę projektowania typowych budynków w oparciu o katalog podstawowych przepisów techniczno-budowlanych, lecz jako równoprawną procedurę potraktują zasadę projektowania indywidualnego. Powinny zapewnić kontrolę merytoryczną indywidualnych rozwiązań projektowych pod kątem respektowania kryteriów podstawowych wymienionych w pkt I. oraz zasad wiedzy technicznej.

W takim rozwiązaniu, diskutowanym przez członków podzespołów, byłoby ograniczenie do niezbędnego minimum katalogu parametrów granicznych które powinny być zapisane w przepisach techniczno-budowlanych i stworzenie prostego mechanizmu uzgadniania projektów indywidualnych przez podmioty wyspecjalizowane w wybranych zagadnieniach np. PSP, SANEPID, itp. Podmiot uzgadniający byłby związany kryteriami podstawowymi (patrz powyżej) zapisanymi w przepisach techniczno-budowlanych, normami oraz zasadami wiedzy technicznej ze swojego zakresu uzgodnienia.

Decyzji inwestora należałoby pozostawić jaki system projektowania wybierze – w oparciu o przepisy techniczno-budowlane zebrane w rozporządzeniu czy indywidualny.

W takim modelu uzupełnieniem przepisów techniczno-budowlanych były by przepisy szczegółowe dotyczące bezpieczeństwa, dostępności, energooszczędności itp., załączone do przepisów podstawowych.

**STANOWISKO PODZESPOŁU „BEZPIECZEŃSTWO POŻAROWE”
ZESPOŁU DORADCZEGO DS. PRZEPISÓW TECHNICZNO - BUDOWLANYCH
DOTYCZĄCYCH BUDYNKÓW**

1 WYMAGANIA OGÓLNE

1.1 Obiekty budowlane powinny być zaprojektowane i wykonane, w taki sposób aby zapewnić akceptowalny poziom bezpieczeństwa pożarowego, tj. ograniczający ryzyko utraty życia lub zdrowia ludzi oraz strat materialnych do poziomu uznawanego za bezpieczny na tle w państwach Unii Europejskiej.

1.2. Budynek i urządzenia z nim związane powinny być projektowane i wykonane w sposób adekwatny do ryzyka pożarowego uwzględniającego w szczególności prawdopodobieństwo powstania pożaru i jego skutki, w tym obok możliwości utraty życia lub zdrowia także wielkość potencjalnych strat. Dlatego wymagane przepisami zabezpieczenia przeciwpożarowe powinny uwzględniać m. in. przeznaczenie obiektu, jego powierzchnię i wysokość, technologię wykonania oraz uwarunkowania terenowe i lokalizacyjne.

1.3. Zmiany wymagań bezpieczeństwa pożarowego powinny mieć charakter ewolucyjny w stosunku do wymagań obowiązujących (uwzględniać m. in. rozwój i postęp technologiczny oraz dotychczasowe doświadczenia w budownictwie i ochronie przeciwpożarowej) i być dokonywane tylko w tych obszarach, które tego wymagają.

1.4. Możliwość stosowania w budynkach rozwiązań inżynierskich lub innowacyjnych powinna być dopuszczalna i być uzależniona od poziomu niepewności procesu projektowania inżynierskiego (niepewności w nauce i inżynierii, kwalifikacji zawodowych inżynierów funkcjonujących w Polsce w obszarze budownictwa i zajmujących się omawianymi zagadnieniami) oraz pewności funkcjonowania lub działania tych rozwiązań biorąc pod uwagę przewidywany okres użytkowania określonego budynku. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności przy stosowaniu zaawansowanych metod inżynierskich (np. wykorzystujących analizy (symulacje) numeryczne, należy uwzględnić udział strony trzeciej (np. wyspecjalizowanego instytutu), weryfikujących prawidłowość przyjętych założeń, wykonanych obliczeń oraz interpretacji ich wyników.

1.5. Budynek i urządzenia z nim związane powinny być projektowane i wykonane w sposób ograniczający możliwość powstania pożaru, a w razie jego wystąpienia zapewniający:

- 1) zachowanie nośności konstrukcji przez określony czas;
- 2) ograniczenie powstawania i rozprzestrzeniania się ognia i dymu wewnątrz budynku;
- 3) ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru na sąsiednie obiekty budowlane lub tereny przyległe;
- 4) możliwość ewakuacji ludzi (aby osoby znajdujące się wewnątrz mogły opuścić obiekt) lub ich uratowania w inny sposób;
- 5) uwzględnienie bezpieczeństwa ekip ratowniczych, w przewidywanym okresie jego użytkowania.

1.6 Pożądanym jest stworzenie warunków umożliwiających wydanie jednego aktu prawnego, który kompleksowo regulowałby kwestie rozwiązań techniczno - budowlanych z zakresu ochrony przeciwpożarowej w budynkach w zależności od ich przeznaczenia. Obecnie wymagania w tym zakresie są rozproszone w wielu rozporządzeniach różnych ministrów.

2 ZACHOWANIE NOŚNOŚCI KONSTRUKCJI PRZEZ OKREŚLONY CZAS

2.1 Cel

Celem przedmiotowej regulacji jest w szczególności:

- 1) ochrona życia i zdrowia ludzi przed obrażeniami, które mogą wystąpić w przypadku utraty nośności konstrukcji w warunkach pożarowych, poprzez:
 - a) zapewnienie ludziom odpowiedniego czasu na ewakuację z budynku,
 - b) zapewnienie jednostkom ochrony przeciwpożarowej odpowiedniego czasu do przeszukania budynku oraz przeprowadzenia skutecznej akcji gaśniczej;
- 2) zabezpieczenie nieruchomości, które znajdują się w strefie zagrożenia przed zniszczeniem wskutek utraty nośności konstrukcji budynku w wyniku pożaru.

Zadaniem tej regulacji nie jest eliminacja zagrożenia związanego z utratą nośności konstrukcji budynku lecz zmniejszenie ryzyka wystąpienia, w szczególności:

- 1) utraty życia i zdrowia ludzkiego;
- 2) katastrofy budowlanej;
- 3) wysokich strat materialnych lub mienia wielkich rozmiarów;

do poziomu akceptowalnego ze względów społecznych, technicznych i ekonomicznych.

2.2 Założenia techniczno-ekonomiczne:

Podczas formułowania wymagań z punktu widzenia uwarunkowań techniczno-ekonomicznych, należy rozstrzygnąć następujące kwestie:

- 1) czy w danych warunkach konstrukcja budynku może ulec całkowitemu lub częściowemu zniszczeniu (zawaleniu) po określonym czasie, w wyniku oddziaływania pożaru?;
- 2) czy w danych warunkach konstrukcja budynku ma przetrwać pożar, a jeśli tak to czy każdy możliwy pożar, czy tylko pożar o określonym poziomie ryzyka (np. pożar reprezentatywny)?;
- 3) czy konstrukcja budynku ma nie tylko przetrwać pożar, o którym mowa w pkt 2, ale również nadawać się do dalszej eksploatacji, po jej ewentualnym remoncie (naprawie ubytków)?

2.3 Przykład wymagania funkcjonalnego

1. Elementy konstrukcyjne budynku powinny mieć odporność ogniową odpowiednią do występującego w nim zagrożenia pożarowego wynikającego w głównej mierze z: przeznaczenia (funkcji), wysokości budynku, obciążenia ogniowego, szybkości rozwoju

pożaru oraz zastosowanych do jego ochrony urządzeń przeciwpożarowych wewnętrznych i zewnętrznych.

2. Konstrukcja budynku powinna w warunkach pożarowych utrzymać swoją nośność przez określony czas, aby umożliwić ludziom w nim przebywającym możliwość dotarcia do miejsca bezpiecznego w wymaganym czasie bezpiecznej ewakuacji (WCBE), umożliwić służbom ratowniczym uratowanie ludzi i mienia oraz podjęcie skutecznych działań gaśniczych w zakładanym czasie.
3. Elementy konstrukcji budynku powinny mieć nośność ogniową nie mniejszą niż odporność ogniowa danego elementu konstrukcji, któremu zapewniają podparcie - co najmniej w obrębie tej samej strefy pożarowej.
4. Zniszczenie (zawalenie) elementów konstrukcji o niższej odporności ogniowej (nośności) nie powinno w konsekwencji powodować zniszczenia (np. zawalenia się) elementów, od których wymagana jest większa odporność ogniowa.
5. Nośność ogniową konstrukcji budynku ustala się na podstawie co najmniej jednej z poniższych metod:
 - 1) badań ogniowych;
 - 2) obliczeń;
 - 3) połączenia badań ogniowych i obliczeń;
 - 4) obliczeń z zastosowaniem uznanego narzędzia zaawansowanej inżynierii bezpieczeństwa pożarowego (np. analizy numerycznej).

2.4 Proponowany sposób regulacji

1. Wymagania w zakresie odporności ogniowej elementów konstrukcji budynku, w tym nośności ogniowej, powinny być co do zasady określone na podstawie standardowej klasyfikacji odporności ogniowej (tj. uwzględniającej pożar nominalny).
2. Dopuszczalne powinno być określenie nośności ogniowej konstrukcji przy użyciu metod inżynierii bezpieczeństwa pożarowego, jednak z uwagi na istotność tych ustaleń, proces ten powinien być weryfikowanych przez niezależny, uznany podmiot zewnętrzny, taki jak np. właściwa jednostka naukowo - badawcza.
3. Określona przy użyciu metod inżynierii bezpieczeństwa pożarowego odporność ogniowa powinna wykazać, że:
 - 1) nośność konstrukcji budynku w warunkach pożaru będzie zapewniona w czasie przekraczającym o co najmniej XX minut przewidywany czas rozpoczęcia skutecznej akcji gaśniczej przez SUG lub straż pożarną;
 - 2) nośność konstrukcji budynków wysokich i wysokościowych będzie zapewniona w ciągu całego czasu trwania pożaru, jaki może powstać w budynku, bez uwzględniania działania stałych, samoczynnych urządzeń gaśniczych;
 - 3) stan krytyczny przegród budowlanych, wydzielających segmenty w budynkach jednorodzinnych oraz mieszkania i samodzielne pomieszczenia mieszkalne w strefach pożarowych ZL IV i ZL V, z uwagi na kryteria szczelności ogniowej (E) i izolacyjności ogniowej (I) (a w niektórych przypadkach także nośności ogniowej (R)), nie będzie osiągnięty w ciągu całego czasu trwania pożaru, jaki może powstać w budynku.

2.5 Zmiany, które powinny być poddane analizie w toku prac legislacyjnych - przykłady

1. Wprowadzenie do wymagań nieujętych obecnie klas odporności ogniowej dla elementów konstrukcji nośnej budynku, w szczególności klas R 90 i R 180.
2. Dopuszczenie możliwości wykonania głównej konstrukcji nośnej w klasie odporności ogniowej R 180 w budynkach wysokościowych chronionych stałymi urządzeniami gaśniczymi wodnymi o wysokości do 200 m.
3. Wprowadzenie w wymaganiach dotyczących budynków przeznaczonych do przebywania ludzi obowiązku zachowania nośności ogniowej konstrukcji przez określony czas, który powinien być nie krótszy niż czas przewidywany na ewakuację ludzi z budynku.
4. Klasa odporności pożarowej budynku powinna być ściśle związana z nośnością konstrukcji budynku w warunkach pożarowych i być rozumiana jako trwałość pożarowa konstrukcji obiektu. Przykładowo:

Klasa odporności pożarowej	Nośność ogniowa konstrukcji głównej budynku	
	A	R 240
	R 180	3h
B	R 120	2h
C	R 90	1,5
D	R 60	1 h
E	R 30	0,5 h
F	> WCBE x 1,3	min. 15 min

3 OGRANICZENIE POWSTAWANIA I ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ OGNIA I DYMU W BUDYNKU

3.1 Cel

Celem przedmiotowej regulacji jest ograniczenie udziału elementów budynku (w tym użytych do ich budowy materiałów i wyrobów budowlanych) w początkowym stadium pożaru oraz ich przyczyniania się do pełnego rozwoju pożaru, poprzez:

- zapobieganie zapaleniu się materiałów/wyrobów budowlanych,
- ograniczanie rozprzestrzeniania się pożaru z pomieszczenia jego wybuchu do innych pomieszczeń lub obszarów w budynku;
- zmniejszanie udziału materiałów i wyrobów budowlanych w procesie wydzielania ciepła w pożarze, dymu i toksycznych produktów spalania;
- zmniejszanie szybkości rozprzestrzeniania się ognia w obiekcie oraz obszaru oddziaływania pożaru (powierzchni);

- zmniejszanie zagrożenia wynikającego z powstałych w czasie pożaru produktów spalania, w szczególności poprzez ograniczenie produkcji dymu, ograniczenie jego rozprzestrzeniania się lub redukcję jego ilości poprzez oddymianie.

Zadaniem tych ograniczeń jest w szczególności:

- 1) opóźnienie rozwoju pożaru oraz rozprzestrzeniania się ognia i dymu w budynku, tak aby zapewnić dostateczny czas na ewakuację użytkowników budynku;
- 2) umożliwienie ekipom ratowniczym opanowanie pożaru zanim przejdzie w fazę pożaru rozwiniętego.

3.2 Założenia techniczno-ekonomiczne:

1. Wymagania dotyczące właściwości materiałów lub wyrobów budowlanych powinny być sformułowane na podstawie ich klasyfikacji pod względem reakcji na ogień, w zakresie:
 - 1) zapalności;
 - 2) wytwarzania ciepła;
 - 3) rozprzestrzeniania ognia;
 - 4) wydzielania dymu;
 - 5) wydzielania toksycznych produktów spalania;
 - 6) tworzenia płonących (gorących) kropel;
 - 7) korozyjności produktów spalania.
2. Regulacje w zakresie podziału na strefy pożarowe, w tym dopuszczalne wielkości powierzchni tych stref powinny zostać określone na podstawie analizy uwzględniającej w szczególności możliwość:
 - 1) ewakuacji ludzi w miejsce bezpieczne (np. do sąsiedniej strefy pożarowej);
 - 2) skutecznego prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych;
 - 3) ograniczenie ryzyka powstania strat wielkich rozmiarów lub o znacznej wartości, przy uwzględnieniu takich czynników jak: przeznaczenie budynku, wielkość stwarzanego zagrożenia pożarowego lub wybuchowego, wyposażenie w urządzenia przeciwpożarowe, znajomości budynku przez przebywających w nim ludzi.
3. Elementy biernej ochrony przeciwpożarowej budynku powinny posiadać cechy, które:
 - 1) eliminują bezpośrednie zagrożenie dla osób przebywających w sąsiednich lokalach użytkowych (np. mieszkaniach, pokojach hotelowych);
 - 2) ograniczają możliwość oddziaływania pożaru na drogi ewakuacji, w zakresie uniemożliwiającym ewakuację ludzi i podejmowanie działań ratowniczo-gaśniczych;
 - 3) skutecznie powstrzymują rozprzestrzenienie się ognia do sąsiednich stref pożarowych lub ograniczają rozprzestrzenianie się pożaru i dymu przez określony czas pomiędzy strefami pożarowymi lub innymi obszarami wydzielonymi przeciwpożarowo.
4. Materiały i wyroby budowlane (takie jak wykładziny podłogowe, pokrycia ścian i sufitów) stosowane na drogach ewakuacyjnych oraz w pomieszczeniach przeznaczonych do jednoczesnego przebywania dużych grup ludzi lub osób o ograniczonej zdolności poruszania się nie powinny sprzyjać powstawaniu ani rozprzestrzenianiu się pożaru.

5. Fasady budynków, w tym okładziny i materiały izolacyjne oraz sposób ich mocowania (kotwienia) powinny być wykonane tak, aby w razie pożaru w jak największym stopniu ograniczone było:
 - 1) rozprzestrzenianie się ognia na inne części w budynku,
 - 2) zagrożenie dla ewakuujących się ludzi z budynku oraz dla ekip ratowniczych, wynikające z ryzyka odpadania tych elementów.
6. Pustki w elementach budynku (np. w ścianach, stropach, podłogach lub fasadach) nie powinny przyczyniać się do rozprzestrzeniania się ognia i dymu.
7. Instalacje techniczne w budynku (np. instalacje wentylacyjne), nie powinny przyczyniać się do powstawania pożaru i rozprzestrzeniania się ognia i dymu w budynku.
8. Budynek powinien posiadać aktywne systemy ochrony przeciwpożarowej (instalacje i urządzenia przeciwpożarowe) w przypadkach, gdy jest to konieczne do zapewnienia akceptowalnego poziomu bezpieczeństwa pożarowego w kontekście omawianego kryterium, w szczególności z uwagi na jego przeznaczenie, lokalizację, wysokość oraz wielkość.
9. Dopuszczalne powinno być, aby części budynku o różnym przeznaczeniu mogły znajdować się w jednej strefie pożarowej, jeśli nie prowadzi to do zmniejszenia bezpieczeństwa użytkowników oraz zwiększenia ryzyka rozprzestrzeniania się pożaru.

3.3 Przykład wymagania funkcjonalnego

1. W budynku zapewnia się podział na strefy pożarowe, który powstrzymuje rozprzestrzenianie się ognia i dymu, umożliwia ewakuację, ułatwia działania ratownicze i ogranicza straty materialne.
2. Strefa pożarowa musi być tak skonstruowana, aby przez określony czas powstrzymywać rozprzestrzenianie się ognia i dymu do innej strefy pożarowej.
3. Ściany oddzielenia przeciwpożarowego wykonuje się z wyrobów klasy reakcji na ogień co najmniej A2. W określonych w przepisach przypadkach dopuszcza się, aby ściana oddzielenia przeciwpożarowego miała klasę reakcji na ogień co najmniej B, jeśli jej odporność ogniową określono na podstawie badań ogniowych, a przyjęcie tej klasy nie wpłynie na możliwość rozprzestrzenienia się pożaru do sąsiedniej strefy pożarowej..

3.4 Proponowany sposób regulacji

1. Dopuszczalne wielkości stref pożarowych powinny być wskazane wprost, tak jak to ma miejsce obecnie.
2. Możliwość powiększania wskazanych w przepisach wprost powierzchni stref pożarowych powinna być dopuszczalna w sytuacji zarówno:
 - a) zastosowania w obiekcie określonych urządzeń przeciwpożarowych, jak i
 - b) wykazania na podstawie analizy numerycznej CFD i analizy ryzyka, uwzględniającej wszystkie niekorzystne scenariusze zdarzeń, że obszar istotnego z punktu widzenia bezpieczeństwa oddziaływania pożaru (ognia i dymu) nie przekroczy dopuszczalnej powierzchni strefy pożarowej oraz, że oddziaływanie to w analizowanym przypadku

nie wpłynie w sposób nieakceptowalny na spełnienie pozostałych wymagań podstawowych w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

3. Klasy reakcji na ogień powinny być określone wprost w przepisach techniczno-budowlanych, tak jak ma to miejsce obecnie, przy czym zaleca się rezygnację ze stosowanej dotychczas w treści wymagań terminologii w zakresie cech dotyczących właściwości pożarowych zastosowanych materiałów/wyrobów (np. takich określeń jak „trudno zapalny” lub „intensywnie dymiący”).

3.5 Zmiany, które powinny być poddane analizie w toku prac legislacyjnych - przykłady

1. Wprowadzenie klas reakcji na ogień bezpośrednio do treści wymagań przepisów (w szczególności zaimplementowanie obecnego Załącznika nr 3 oraz nieujętych klas reakcji na ogień dla kabli).
2. Określenie jednoznacznych wymagań dla sposobu zabezpieczenia przeciwpożarowego szachtów instalacyjnych.
3. Dostosowanie wymagań w zakresie odporności ogniowej elementów oddzielenia przeciwpożarowego (wzgl. innych elementów pełniących funkcje wydzielające) adekwatnie do wymaganej w danym budynku nośności ogniowej konstrukcji podstawowej (trwałości pożarowej) oraz występujących w nim oddziaływań (np. termicznych i mechanicznych).
4. Doprecyzowanie wymagań określających sposób połączenia ścian i stropów odzienia przeciwpożarowego ze ścianami zewnętrznymi lub dachem, które mają na celu ograniczenie przez określony czas możliwości rozprzestrzenienia się ognia z jednej strefy pożarowej do drugiej. Dotyczy to w szczególności wymaganej szerokości pasów oraz klasy reakcji na ogień tych elementów.
5. Określenie wymagań dotyczących kontroli obszaru zadymienia w ramach jednej strefy pożarowej (np. wielkości stref dymowych, oddymiania atrium).
6. Znowelizowanie wymagań dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego urządzeń i instalacji, które są stosowane:
 - a) w przestrzeniach ponad sufitami podwieszonymi oraz w przestrzeniach podpodłogowych,
 - b) do wentylacji i klimatyzacji pomieszczeń, zlokalizowanych w ramach jednej strefy pożarowej i/lub jednej kondygnacji (np. obudowy wentylatorów kanałowych oraz central wentylacyjnych).
 - c) w obszarze dróg ewakuacyjnych (np. rozdzielnie elektryczne, szafy zasilająco-sterujące, centrale wentylacyjne).
7. Określenie sposobu zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń, w których garażuje się pojazdy na stanowiskach postojowych wielopoziomowych.
8. Określenie wymagań dla stref w garażach przeznaczonych na usługi powiązane z garażem (np. myjnie dla samochodów, pomieszczenia dla ochrony, stanowiska ładowania

- pojazdów energią elektryczną, warunków przechowywania akcesoriów do niezawodowej obsługi pojazdów).
9. Doprecyzowanie wymagań w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego przepustów instalacyjnych w przegrodach pomieszczeń wydzielonych pożarowo w ramach strefy pożarowej, w tym przypadków, w których dopuszczalne jest nieinstalowanie przepustów ogniodpornych (tj. terminu pojedynczych przepustów rurowych czy kablowych).
 10. Doprecyzowanie wymagań określających warunki lokalizacji w budynkach:
 - a) kotłów gazowych oraz urządzeń gazowych w budynkach wysokich i wysokościowych,
 - b) magazynów paliwa dla urządzeń zasilających agregaty prądotwórcze oraz pomieszczeń technicznych dla agregatów prądotwórczych.

4 OGRANICZENIE ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARU NA SĄSIEDNIE OBIEKTY BUDOWLANE LUB TERENY PRZYLEGLĘ

4.1 Cel

Celem przedmiotowej regulacji jest ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania się pożaru na inne obiekty budowlane znajdujące się w jego obszarze oddziaływania, w szczególności aby:

- 1) zapewnić bezpieczeństwo osób znajdujących się w innych sąsiednich obiektach budowlanych;
- 2) uniknąć przeniesienia się pożaru na istotne z punktu widzenia interesu publicznego obiekty sąsiednie, takie jak szpitale, budynki oświaty i nauki, żłobki i przedszkola, budynki komunikacji publicznej, takie jak np. dworce, stacje kolejowe, porty lotnicze i morskie lub inne obiekty infrastruktury krytycznej;
- 3) umożliwić jednostkom ochrony przeciwpożarowej dostęp do pożaru i jego opanowanie.

Wymagania dotyczące ograniczenia rozprzestrzeniania się pożaru na sąsiednie obiekty budowlane powinny uwzględniać również interesy osób trzecich związane zwłaszcza z ochroną ich własności.

4.2 Założenia techniczno-ekonomiczne:

1. Ewentualne rozprzestrzenianie się pożaru na sąsiedni budynek nie może zagrażać bezpieczeństwu ludzi ani powodować poważnych szkód ekonomicznych i społecznych co uznaje się za spełnione, gdy gęstość strumienia cieplnego wypromieniowanego od pożaru na przegrodzie zewnętrznej sąsiedniego obiektu (np. ścianie zewnętrznej lub dachu) nie przekracza, wartości granicznej $12,5 \text{ kW/m}^2$ przez określony czas np. co najmniej $30 \div 60$ minut (należy określić w zależności od skali zagrożenia pożarowego lub wybuchowego występującego w budynku, znajdujących się w nim urządzeniach lub instalacjach). Przy tym należy uwzględnić również dopuszczalną zabudowę na sąsiednich działkach.
2. Przyjmuje się, że budynek spełnia wymaganie, o którym mowa w pkt 2, jeśli – w zależności od odporności ogniowej fasady i otworów w fasadzie – odległość od budynku stojącego

- naprzeciwko jest większa lub równa odległościom „ryczałtowym”, określonym wprost w przepisach techniczno-budowlanych.
3. Zakłada się, że ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru pomiędzy budynkami można osiągnąć:
 - 1) ograniczając promieniowanie ciepłe poprzez:
 - a) wznoszenie ich w odpowiedniej odległości od siebie,
 - b) ograniczenie wielkości powierzchni niezabezpieczonych otworów, przez które ciepło może być wypromieniowane w przypadku pożaru w budynku na obiekt sąsiedni, takich jak np. okna,
 - c) zapewnienie odpowiednich właściwości materiałów i wyrobów budowlanych stosowanych na przegrodach zewnętrznych budynków w zakresie ich reakcji na ogień,
 - d) ograniczenie wielkości pożaru (mocy) za pomocą urządzeń przeciwpożarowych, takich jak stałe samoczynne urządzenia gaśnicze (np. instalacja tryskaczowa),
 - e) zapewnienie odporności ogniowej przegrodom zewnętrznym lub ich częściom (np. odporność ogniowa przeszkleń, ścian lub dachu);
 - 2) ograniczając możliwość zapalenia się powierzchni ścian zewnętrznych i dachu;
 - 3) zapewniając, aby dach lub jego część w obszarze oddziaływania pożaru, spełniał funkcję oddzielającą w warunkach pożaru (w szczególności posiadał szczelność ogniową);
 - 4) stosując elementy oddzielenia przeciwpożarowego o określonej odporności ogniowej, z uwzględnieniem dodatkowo w zależności od sytuacji odporności na uderzenie, które może zmniejszyć jej odporność ogniową.
 4. W analizie rozprzestrzeniania się pożaru pomiędzy budynkami maksymalny poziom promieniowania w narażonym budynku nie powinien przekraczać dopuszczalnego poziomu dla wszystkich reprezentatywnych scenariuszy rozwoju pożaru (w tym zakresie należy określić odpowiednie scenariusze rozwoju pożaru reprezentatywnego lub określić wprost uproszczoną metodykę).
 5. Przy określaniu gęstości strumienia ciepła emitowanego z pożaru budynku, należy uwzględnić czy jego elewacja pozostanie nienaruszona podczas przewidywanego rozwoju pożaru i nie będzie zwiększała promieniowania ciepłego od pożaru w budynku. W analizie uwzględnia się palne fasady, okna i inne powierzchnie, z których można się spodziewać emisji promieniowania ciepłego.

4.3 Przykład wymagania funkcjonalnego

1. Odległość między budynkami powinna zapobiegać rozprzestrzenianiu się pożaru na sąsiednie obiekty budowlane lub ograniczać promieniowanie ciepłe pożaru na przegrodzie zewnętrznej sąsiedniego obiektu do wartości nie przekraczanej $12,5 \text{ kW/m}^2$.
2. Jeżeli odległość jest mniejsza niż wynikająca z ustaleń oddziaływania promieniowania ciepłego, ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru na obiekty sąsiednie można uzyskać poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań konstrukcyjnych (np. odporność

- ogniową ściany zewnętrznej) lub poprzez zastosowanie innych technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego (np. stałego samoczynnego urządzenia gaśniczego).
3. Ściany zewnętrzne powinny być wykonane tak, aby uniemożliwić przenoszenie się ognia na inne obiekty przez określony czas lub, aby rozprzestrzenianie się ognia było odpowiednio opóźnione, przy uwzględnieniu wielkości i przeznaczenia danego obiektu. Takie wykonanie ścian zewnętrznych nie jest konieczne, jeśli obiekty budowlane są wznoszone w odpowiedniej odległości od siebie.
 4. Pokrycia dachowe, nadbudówki na dachach oraz elementy przepuszczające światło umieszczone w dachach (np. okna dachowe, kopuły szklane, pasma świetlne) muszą być wykonane i rozmieszczone w taki sposób, aby nie dochodziło do powstania pożaru na skutek ognia lotnego lub promieniowania ciepłego.

4.4 Proponowany sposób regulacji

1. Przepisy techniczno-budowlane powinny zawierać metodykę obliczenia wymaganej odległości pomiędzy budynkami na podstawie wielkości promieniowania ciepłego od pożaru w budynku.
2. Dotychczasowe zasady określania odległości pomiędzy budynkami z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe powinny zostać znowelizowane i pozostać jako alternatywa dla metody obliczeniowej (metoda uproszczona).

4.5 Zmiany, które powinny być poddane analizie w toku prac legislacyjnych - przykłady

1. Określenie zasad wyznaczania odległości pomiędzy budynkami na podstawie gęstości strumienia promieniowania ciepłego od pożaru [kW/m^2], które uznaje się za bezpieczne w kontekście możliwości rozprzestrzeniania się pożaru na obiekty sąsiednie.
2. Określenie warunków wznoszenia budynków od innych budowli i urządzeń technicznych, w szczególności zbiorników z cieczami i gazami palnymi, których zasięg zagrożeń obejmuje wznoszony obiekt. W tym zakresie pożądanym jest określenie dopuszczalnych poziomów zagrożeń (np. promieniowania ciepłego w przypadku pożaru, nadciśnienia w przypadku wybuchu, stężenia substancji w przypadku emisji substancji toksycznych).
3. Określenie zasad usytuowania z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe:
 - a) budynków od granicy lasu (rozumianej jako kontur lasu),
 - b) otwartych składowisk z materiałami palnymi od innych obiektów.
4. Dopuszczenie możliwości niepowiększania odległości pomiędzy budynkami w przypadku występowania na działce sąsiedniej budynku z dachem rozprzestrzeniających ogień (RO) lub o niepotwierdzonej klasie B_{ROOF} , jeżeli we wznoszonym budynku zastosowane zostaną rozwiązania techniczno-budowlane:
 - a) zwiększające jego odporność na oddziaływanie termiczne od pożaru w budynku z dachem rozprzestrzeniającym ogień, oraz
 - b) ograniczające w czasie pożaru w tym budynku wartość gęstości strumienia promieniowania ciepłego padającego na budynek sąsiedni do wartości poniżej $8 \text{ kW}/\text{m}^2$

(np. ściana zewnętrzna budynku będzie posiadała klasę reakcji na ogień co najmniej A2 i klasę odporności ogniowej EI XX, a występujące w niej otwory będą wyposażone przeszklenia lub zamknięcia o klasie odporności ogniowej co najmniej EW XX, gdzie XX oznacza czas w minutach).

5. Rozważenie możliwości ograniczenia wymagań odległościowych dla stref pożarowych z pomieszczeniami zagrożonymi wybuchem, tylko do tych stref pożarowych, a nie dla całego budynku (rozpatrywania tylko tej części budynku, która znajduje się w strefie oddziaływania wybuchu).
6. Określenie dopuszczalnych warunków wysunięcia przekrycia dachowego budynku poza lico ściany zewnętrznej w kontekście wymaganych odległości pomiędzy budynkami.
7. Doprecyzowanie zasad lokalizacji budynków od obiektów tymczasowych i odpowiednio obiektów tymczasowych od budynków. Dotyczy to w szczególności lokalizacji obiektów tymczasowych typu namiotowego lub z obudową pneumatyczną, przeznaczonych na cele widowiskowe, wystawowe, rekreacyjne lub sportowe, które obecnie w muszą być każdym przypadku zlokalizowane w odległości co najmniej 20 m od innych obiektów budowlanych, nawet w przypadku ich lokalizacji względem ściany oddzielenia przeciwpożarowego.

5 MOŻLIWOŚĆ EWAKUACJI LUDZI LUB ICH URATOWANIA W INNY SPOSÓB

5.1 Cel

Celem przedmiotowej regulacji jest zapewnienie:

- 1) ludziom przebywającym w budynku warunków umożliwiających ewakuację do miejsca bezpiecznego, poprzez zapewnienie między innymi odpowiednich dróg ewakuacji, które umożliwiają im szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy objętej pożarem lub zapewnienie warunków, aby można było ich uratować w inny sposób (np. zapewniając warunki do przetrwania pożaru), przy uwzględnieniu w szczególności przeznaczenia, wielkości i wysokości budynku oraz możliwości użycia urządzeń ratowniczych;
- 2) ekipom ratowniczym dostępu do budynku, możliwości przeszukania go oraz w razie potrzeby podjęcia niezbędnych działań ratowniczych (ewakuację poszkodowanych) i wyjścia na zewnątrz.

5.2 Założenia techniczno-ekonomiczne:

1. Użytkownicy budynku powinni mieć dostęp do chronionej drogi ewakuacyjnej lub zapewnioną inną możliwość ewakuacji, względnie możliwość przetrwania pożaru.
2. Czas ewakuacji powinien być krótszy niż czas, w którym powstanie zagrożenie dla ewakuowanych użytkowników budynku. Podstawą określenia możliwości ewakuacji w razie pożaru powinno być porównanie czasu niezbędnego do ewakuacji z czasem, jaki upłynie do chwili wystąpienia oddziaływania krytycznego. Czas ewakuacji powinien obejmować w szczególności czas na zauważenie pożaru (wzgl. otrzymanie informacji o pożarze), reakcję użytkowników i przemieszczenie się do miejsca bezpiecznego.

3. Miejsce bezpieczne powinno być zapewnione w sposób dający użytkownikom ochronę przed oddziaływaniem krytycznych czynników pożarowych i umożliwiający dotarcie do niego ekipom ratowniczym.
4. Rozplanowanie wyjść i dróg ewakuacji powinno zapewniać dojście bez przeszkód do miejsca bezpiecznego, które może stanowić przestrzeń zewnętrzną, inna strefa pożarowa lub inne miejsce zapewniające spełnienie warunków, o których mowa w pkt. 3.
5. Drogi ewakuacji powinny być zaprojektowane tak, aby umożliwić ewakuację maksymalnej liczby osób, które mogą znaleźć się w obiekcie (m. in. poprzez zapewnienie odpowiedniej ich szerokości) oraz, aby z punktu widzenia bezpieczeństwa pożarowego można było z nich korzystać przez cały czas ewakuacji.
6. Zasadą powinno być projektowanie dwóch alternatywnych dróg ewakuacji, a po spełnieniu szczególnych warunków określonych w przepisach, tylko jednej takiej drogi prowadzącej w jednym kierunku.
7. Droga ewakuacyjna powinna spełniać również następujące warunki:
 - 1) powinna być łatwo rozpoznawalna, łatwo dostępna i nadająca się do użytku;
 - 2) powinna mieć obudowę o odpowiedniej odporności ogniowej w sposób ograniczający napływ dymu i ciepła do czasu, gdy ostatni użytkownik budynku dotrze do miejsca bezpiecznego (w tym w przypadku ewakuacji z udziałem ekip ratowniczych);
 - 3) pokrycia (wykładziny/okładziny) jej ścian, sufitów i podłóg nie powinny stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa użytkowników podczas ewakuacji;
 - 4) nachylenie występujących w jej obrębie schodów oraz wymiary stopni i podestów muszą zapewniać bezpieczną ewakuację;
 - 5) nie mogą znajdować się na niej przeszkody, przedmioty i wyposażenie, które mogłyby stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi podczas ewakuacji;
 - 6) powinna uwzględniać możliwość wykorzystania jej do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych.
8. Długość dopuszczalnej drogi ewakuacji (ucieczki) powinna być ustalana od najdalszego miejsca przeznaczonego do przebywania ludzi do miejsca bezpiecznego wzdłuż najkrótszej możliwej trasy umożliwiającej ewakuację, przy uwzględnieniu sposobu zagospodarowania pomieszczeń.
9. Ze względu na przeznaczenie, wysokość i wielkość budynku mogą być wymagane dodatkowe środki w celu zapewnienia w określonym przypadku odpowiednich warunków ewakuacji, takie jak utworzenie dodatkowych stref pożarowych (np. w celu umożliwienia ewakuacji do sąsiedniej strefy na tej samej kondygnacji), instalacje oddymiające, awaryjne oświetlenie ewakuacyjne, oznakowanie.
10. Dźwig dla ekip ratowniczych lub dźwig do celów ewakuacji zwiększa możliwość ewakuacji dla osób o ograniczonej możliwości poruszenia się, dlatego powinno się dopuścić, aby dźwigi ewakuacyjne oraz schody i pochylnie ruchome mogły być, przy ich odpowiednim wykonaniu, rozpatrywane w tym kontekście jako uzupełnienie schodów stałych używanych do ewakuacji.

5.3 Przykład wymagania funkcjonalnego

1. Budynek musi być tak zaprojektowany i wykonany, aby w razie pożaru użytkownicy mogli szybko i bezpiecznie go opuścić lub aby można było ich uratować w inny sposób.
2. Przewidywany czas ewakuacji użytkowników budynku, nie powinien być dłuższy od krytycznego czasu ewakuacji.
3. Przewidywany czas ewakuacji rozumie się jako iloczyn obliczonego czasu niezbędnego do ewakuacji i współczynnika bezpieczeństwa ocenianego indywidualnie, lecz nie mniejszego niż 1,3.
4. Krytyczny czas ewakuacji rozumie się jako czas do osiągnięcia krytycznego dla życia i zdrowia ludzi warunku środowiskowego na skutek przekroczenia w przewidywanym czasie ewakuacji ludzi jednego z następujących parametrów:
 - a) temperatury powietrza powyżej 60°C na wysokości mniejszej lub równej 1,8 m od poziomu drogi ewakuacyjnej,
 - b) zasięgu widzialności mniejszego niż 10 m na wysokości mniejszej lub równej 1,8 m od poziomu drogi ewakuacyjnej,
 - c) gęstości strumienia promieniowania cieplnego o wartości 2,5 kW/m² przez czas ekspozycji dłuższy niż 30 s,
 - d) temperatury gorących gazów pożarowych powyżej 200°C na wysokości ponad 2,5 m od poziomu drogi ewakuacyjnej,
 - e) zawartości tlenu poniżej 15%.
5. Wyznaczenie w budynku chronionej drogi ewakuacyjnej jest wymagane jeśli jest to niezbędne w celu zapewnienia bezpiecznego opuszczenia budynku. Wymagania w tym zakresie powinny być kształtowane przy uwzględnieniu w szczególności: przeznaczenia budynku, jego wysokości, wielkości, wyposażenia w urządzenia przeciwpożarowe oraz możliwości użycia urządzeń ratowniczych i prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych.
6. Materiały wyroby budowlane stosowane na drogach ewakuacyjnych, takie jak wykładziny podłogowe, pokrycia ścian i sufitów, muszą być wykonane tak, aby w przypadku pożaru nie utrudniały bezpiecznego opuszczenia obiektu oraz prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych ze względu na działanie ognia i dymu lub opadanie płonących elementów.

5.4 Proponowany sposób regulacji

1. Zasadniczo tak jak ma to miejsce dotychczas, tj. poprzez określenie parametrów granicznych takich jak szerokość, wysokość długość drogi do miejsca bezpiecznego itp., przy czym zmianie powinny ulec zasady określania długości drogi ewakuacji do miejsca bezpiecznego, nieadekwatne do występujących obecnych uwarunkowań aranżacyjnych budynków (pojęcie przejścia i dojścia ewakuacyjnego). Konieczne jest uporządkowanie terminologii i zasad.
2. Powinna być dopuszczalna - jako alternatywna - możliwość zapewnienia odpowiednich warunków ewakuacji na podstawie analizy możliwości bezpiecznej ewakuacji poprzez porównanie wymaganego czasu bezpiecznej ewakuacji (WCBE)

z dostępnym czasem bezpiecznej ewakuacji. Stosowanie rozwiązań w tym zakresie powinno być możliwe według ściśle określonej metodyki referencyjnej.

3. Dopuszczalne powinno być również projektowanie rozwiązań w zakresie warunków ewakuacji przy użyciu metod inżynierii bezpieczeństwa pożarowego wykorzystujących symulacje komputerowe rozwoju pożaru, jednak z uwagi na istotność tych ustaleń, proces ten powinien być weryfikowany przez niezależny, uznany podmiot zewnętrzny, taki jak np. właściwa jednostka naukowo – badawcza, lub przez taki podmiot realizowany. Przyjmowane na tej podstawie rozwiązania powinny być uzgadniane z właściwym komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej.

5.5 Zmiany, które powinny być poddane analizie w toku prac legislacyjnych - przykłady

1. Jednoznaczne zdefiniowanie obszarów w budynku, z których wymagane jest zapewnienie odpowiednich warunków ewakuacji, w szczególności zapewnianie określonych długości dróg ewakuacji (aktualnie definiowanych jako przejścia lub dojścia ewakuacyjne). W tym zakresie proponuje się przyjęcie zasady, że odpowiednie warunki ewakuacji zapewnia się z pomieszczeń (przestrzeni), które są przeznaczone do przebywania w nich ludzi, za wyjątkiem np. przebywania związanego z wykonywaniem czynności związanych z obsługą maszyn i urządzeń oraz okresowym przeglądem i utrzymaniem stanu technicznego budynku i instalacji.
2. Znowelizowanie zasad określania długości drogi ewakuacji do miejsca bezpiecznego (dystansu definiowanego obecnie przez przejście i dojście ewakuacyjne).
3. Doprecyzowanie zasad określania warunków ewakuacji na podstawie powierzchni użytkowej pomieszczeń i odpowiednich dla danego ich przeznaczenia wskaźników zagęszczenia ludzi (m^2/os), poprzez rozszerzenie katalogu ze wskaźnikami referencyjnymi.
4. Uzależnienie szerokości dróg ewakuacyjnych, w szczególności zasad ustalania szerokości klatek schodowych, od projektowanego w budynku scenariusza ewakuacji jego użytkowników (rozdzielenie w przepisach sytuacji, w które przewiduje się ewakuację jednoczesną od ewakuacji fazowej).
5. Zdefiniowanie wymagań dla pomieszczeń lub obszarów, które mogą być rozpatrywane jako miejsca przetrwania, w ramach zapewnienia możliwości uratowania w sposób inny niż przez samodzielne opuszczenie budynku. Dotyczy to w szczególności warunków ewakuacji dla osób niepełnosprawnych lub o ograniczonej zdolności poruszania się.
6. Znowelizowanie wymagań dotyczących zamknięć przeciwpanicznych w zakresie przypadków ich stosowania oraz uwarunkowań technicznych tych urządzeń.
7. Określenie wymagań technicznych dla:
 - a) klatek schodowych zewnętrznych,
 - b) dźwigów osobowych,
 - c) schodów i pochylni ruchomych,

które w określonych sytuacjach mogą być stosowane do celów ewakuacji.

8. Doprecyzowanie zasad lokalizacji przy drogach ewakuacyjnych funkcji pomocniczych takich jak np.: recepcje, portiernie, szatnie, punkty pielęgniarskie, poczekalnie.
9. Doprecyzowanie wymagań dotyczących ochrony dróg ewakuacyjnych przed ich zadymieniem.

6 UWZGLĘDNIENIE BEZPIECZEŃSTWA EKIP RATOWNICZYCH

6.1 Cel

Celem przedmiotowej regulacji jest, aby poza zapewnieniem wymagań podstawowych dotyczących: nośności ogniowej konstrukcji, ograniczenia rozprzestrzeniania się ognia i dymu oraz ewakuacji, rozwiązania projektowe uwzględniały bezpieczeństwo ekip ratowniczych (w tym jednostek ochrony przeciwpożarowej) w szczególności przez:

- 1) umożliwienie skutecznego prowadzenia działań gaśniczych wewnątrz i z zewnątrz budynku;
- 2) zapewnienie takiego poziomu bezpieczeństwa, który po przeszukaniu budynku oraz ewentualnie podjęciu działań ratowniczo-gaśniczych, umożliwi bezpieczne wyjście z niego ekip ratowniczych.

6.2 Założenia techniczno-ekonomiczne:

1. W celu umożliwienia skutecznego prowadzenia działań ratowniczych służby ratownicze powinny mieć zapewniony dostęp do:
 - 1) terenu przy budynku, który jest przygotowany do gaszenia pożaru lub ratowania ludzi przy użyciu sprzętu ratowniczego;
 - 2) punktów poboru wody do celów przeciwpożarowych (np. zawory hydrantowe 52, hydranty zewnętrzne, punktów poboru wody przy przeciwpożarowych zbiornikach wodnych);
 - 3) drzwi ewakuacyjnych z budynku, okien dla ekip ratowniczych oraz innych ewentualnych wyjść awaryjnych, które zapewniają dostęp do wszystkich stref pożarowych;
 - 4) dróg komunikacji ogólnej umożliwiających dotarcie do każdej strefy pożarowej w budynku, a w nich do miejsca powstania pożaru;
 - 5) dźwigów dla ekip ratowniczych w budynkach, w których ich stosowanie jest wymagane (budynki wysokie i wysokościowe).
2. Droga dostępu dla służb ratowniczych musi spełniać wymogi określone dla drogi ewakuacyjnej (do celów prowadzenia działań należy w głównej mierze przewidywać drogi ewakuacyjne).
3. Przy formułowaniu wymagań przepisów i rozpatrywaniu wpływu działań gaśniczych jednostek ochrony przeciwpożarowej należy uwzględnić, że:
 - 1) jednostki ochrony przeciwpożarowej mogą nie dotrzeć do budynku i rozpocząć działań gaśniczych przed rozgorzeniem pożaru;

- 2) skuteczne gaszenie pożaru może być opóźnione z powodu realizacji w pierwszej kolejności działania priorytetowego, jakim jest poszukiwanie i ratowanie ludzi.

6.3 Przykład wymagania funkcjonalnego

1. Obiekt budowlany musi być tak zaprojektowany i wykonany, aby w razie pożaru w możliwie jak największym stopniu gwarantował bezpieczeństwo ekipom ratowniczym oraz zapewnione zostały warunki umożliwiające skuteczne gaszenie pożaru.
2. Przy formułowaniu wymagań z każdego z rozpatrywanych obszarów dotyczących bezpieczeństwa pożarowego należy uwzględniać bezpieczeństwo ekip ratowniczych.
3. Przy uwzględnieniu wielkości, położenia i przeznaczenia obiektu budowlanego należy zapewnić potrzebne do przeprowadzenia działań ratowniczych: drogi pożarowe, dojścia, miejsca postojowe i manewrowe oraz wyposażenie techniczne (np. sieci i instalacje wodociągowe przeciwpożarowe, dźwigi dla ekip ratowniczych, łączność dla ekip ratowniczych).

6.4 Proponowany sposób regulacji

1. Zasadniczo tak jak ma to miejsce dotychczas, tj. poprzez określenie w wymaganiach w tym zakresie w przepisach techniczno-budowlanych oraz przeciwpożarowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej budynków oraz przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę i dróg pożarowych.
2. W ramach wymagań techniczno-budowlanych uwzględnione powinny być wymagania które warunkują sprawny dostęp ekip ratowniczych do miejsca wystąpienia pożaru (wewnątrz budynku) oraz możliwość prowadzenia skutecznej akcji ratowniczo-gaśniczej.

6.5 Zmiany, które powinny być poddane analizie w toku prac legislacyjnych - przykłady

1. Doprecyzowanie wymagań w zakresie stosowania dźwigów dla ekip ratowniczych oraz warunków ich usytuowania w budynku, w szczególności względem klatek schodowych w budynku.
2. Doprecyzowanie wymagań w zakresie zasilania urządzeń, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru (rozwiązanie problemów w zakresie wymagań dla przeciwpożarowego wyłącznika prądu, rozdzielni elektrycznych zasilających urządzenia przeciwpożarowe, zasilania rezerwowego urządzeń przeciwpożarowych, pomieszczeń centralami systemów bezpieczeństwa, etc.).
3. Określenie wymagań dla urządzeń służących do usuwania dymu podczas pożaru i/lub po jego ugaszeniu oraz przypadków, w których realizowanie tego celu jest wymagane.

4. Określenie wymagań w zakresie uwarunkowań dla łączności ekip ratowniczych wewnątrz budynków, głównie w częściach podziemnych, wysokościowych, odległych od wejść do budynku, etc.
5. Doprecyzowania wymagań w zakresie odpadania w warunkach pożarowych elementów elewacji budynku oraz balkonów.
6. Określenie stanu środowiska w budynku i na zewnątrz, który uznaje się za krytyczny z uwagi na bezpieczeństwo ekip ratowniczych.

